

de Dukenburger

Info-magazine voor Dukenburg - 13^e jaargang nummer 8 - november 2020

Vincentiusvereniging Nijmegen

Colofon

De Dukenburger is een onafhankelijk blad voor het stadsdeel Dukenburg. Het verschijnt negen keer per jaar en wordt gratis verspreid.

De Dukenburger is mede mogelijk gemaakt door de gemeente. Er is een bijdrage verkregen uit het budget wijkactiviteiten/bewonersinitiatieven van de gemeente Nijmegen.

Adres

Zwanenveld 63-55, 6538 RP Nijmegen
Telefoon: 06 54 645 175
E-mail: info@dedukenburger.nl
Internet: www.dedukenburger.nl
Twitter: @dukenburger

Redactie

René van Berlo (hoofdredacteur)
Toine van Bergen
Toon Kerssemakers
Janwillem Koten
Peter van Kraaij
Hette Morriën
Peter Saras
Theo Vermeer

Foto's

Jacqueline van den Boom (www.jvandenboom.com)
Peter Saras
Huub Luijten (www.huubluijten.nl)
Gilbert de Bruijn
Wouter van Bernebeek
Theo Vermeer
en anderen (zie bij de artikelen)

Vormgeving

René van Berlo

Vaste medewerkers

Jaap van der Bent
Marije Klijnsma
Guus Kroon
Joska van der Meer
Wil Rengers
Qader Shafiq
Trees Versteegen
Gon van der Werff

Stichtingsbestuur

Ton Strik (voorzitter)
Qader Shafiq (secretaris)
Günay Acuner-Kasar (penningmeester)

Drukwerk

Drukkerij Hendrix, Peer
Oplage: 13.000 stuks

Bezorging

Op alle adressen in Dukenburg met uitzondering van de adressen met een NEE-NEE-sticker
Klachten over bezorging: info@dedukenburger.nl

Volgend nummer

Kopijsluiting: zondag 22 november 2020
Verspreiding: vanaf vrijdag 4 december 2020

Foto voorpagina

Linda van Aken, Renate Janssen en Paula Klein van de Vincentius Nijmegen
(Foto: Jacqueline van den Boom)

DESKUNDIG IN MEDISCHE EN
COSMEDISCHE BEHANDELINGEN.
GEVESTIGD IN GEZONDHEIDS-
CENTRUM DE BRUG, MALVERT.

024 360 66 09
HUIDPROFS.NL
f i

HUIDTHERAPIE
OEDEEMTHERAPIE
LASERTHERAPIE

WIJ ZIJN ER VOOR ALLE FIETSERS!

Bike
Totaal

scheepers
rijwielspecialist

Malvert 70-17
6538 DP Nijmegen
Telefoon 024 - 344 63 23
info@scheepersbiketotaal.nl
www.scheepersbiketotaal.nl

BATAVUS dutchid Gazelle Loekie MERIDA OWIC vanraam

Fysiotherapie Dukenburg

Met o.a. specialisaties in:

- Bekkenfysiotherapie (volwassenen en kinderen)
- Psychosomatische fysiotherapie
- Manuele therapie
- Oncologische fysiotherapie
- Geriatrische fysiotherapie
- Sportfysiotherapie
- Oedeemtherapie
- Medische fitness
- Echografie
- Orofaciale therapie
- Handtherapie
- Parkinson
- Claudicatio Intermittens
- EPT

Aldenhof 70-03 • 6537 DZ Nijmegen • 024 3441756
Weezenhof 55-16 • 6536 EE Nijmegen • 024 3430505
www.praktijkdukenburg.nl • info@praktijkdukenburg.nl

Verkrijgbaarheid de Dukenburger

De Dukenburger is gratis verkrijgbaar bij de volgende bedrijven en instellingen:

Aldenhof: Lindenberg. **Lankforst:** Gezondheidsplein Dukenburg. **Malvert:** Scheepers rijwielen, Jumbo. **Meijhorst:** Ontmoetingskerk, Albert Heijn, Wijkcentrum Dukenburg, Zwembad Dukenburg. **Stadlijk:** Trainingscentrum Michi. **Tolhuis:** Creatief Centrum Nijmegen-Zuid. **Weezenhof:** Huis van Weezenhof, Gemmy's Hairstyling, Cafeteria Çiçek Yeliz. **Zwanenveld:** Bibliotheek Zwanenveld, Brood & Bijzaken, Albert Heijn XL, Primera, Pronk, de Grondel.

Vincentiusvereniging

6

Familie Zind al Hadid

15

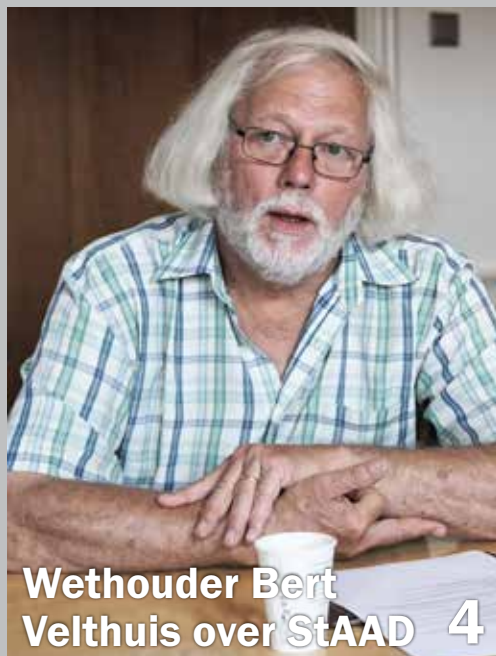
10

Week van de Ontmoeting

De Vereeniging

20

Wethouder Bert Velthuis over StAAD

4

Yolande Hartkamp

17

Leesavonturen

9

Paul Rapp

13

Dukenburg in stukjes

Winkelcentrum Weezenhof	29
Winkelcentrum Meijhorst	29
Overasseltse & Hatertse Vennen	30
Parkeergeld Zwanenveld	30
Bezoek de Ontmoetingstuin	30
Nieuwe bruggen in park Staddijk	31
E-fietsen weg	31
Kerstpakketten Wereldwinkel	31
Bel de Stiplijn	31
Corona en Huis van Weezenhof	32
Deel je keuken	32
Vragen CDA over geprinte brug	33
TV Dukenburg	33
Oplichting nepbankmedewerker	34
Gilbert de Bruijn: paddenstoelen	35
Winkelcentrum Dukenburg	35
Voetpad opnieuw aangelegd	35
Bloemenzaak Malvert weer open	36
Zoek jouw ideale boek	36
Nieuwe wijkbeheerder Talis	36
De hort op met Waalstappers	37
Twee nieuwe AED's	37
Kies je favoriete gebouw	38
Gezonde inwoners, gezonde stad	38
Glasvezel in Dukenburg	39
Inkoopactie zonnepanelen	40
Toon Koopman, held van Malvert	40
Uitstel cursussen StAAD	40
Wandelingen en boodschappen	41
Wegdek Staddijk uitgeprobeerd	41
Coronaregels gemeente	42
Alzheimer Café weer dicht	42
Theo Vermeer: herfst in Staddijk	43

En verder:

Column Qader Shafiq	5
Column Toon Kerssemakers	8
Kinderspel	8
Meehelpen bezorgen	8
Column Janwillem Koten	12
Legpuzzelen beleeft ervaring	12
Kroniek zwembad Dukenburg	14
Column Joska van der Meer	16
Apotheker Hamid Gongai	16
Brede school De Aldenhove	17
Cultuur	18
De beentjes van Sint-Hildegard	18
Aha... Druten	18
Wijsneus	18
Stadswild	18
Vergeten verleden	20
Fotopagina's van de Vereeniging	24
Geschiedenis Sinterklaasfeest	26
Samen ongewenst groen te lijf	44
Nieuw Winkelcentrum Meijhorst	45
Nostalgie foto	47

Bert Velthuis en Wilma Berends van de gemeente 'StAAD is van groot belang voor Dukenburg'

Bert Velthuis

'StAAD in zwaar weer', kopte *de Dukenburger* in het vorige nummer. Eind juni had de organisatie van het gemeentebestuur te horen gekregen dat zij vanaf januari 2021 in Wijkcentrum Dukenburg niet meer kosteloos van ruimtes gebruik kan maken. In een periode van twee jaar zal de huur worden opgebouwd.

Voor StAAD is het betalen van huur niet mogelijk en zij vreesde voor haar voortbestaan. In het artikel deelden StAAD-vertegenwoordigers Nicole Goedee en Jan van den Berg hun

zorgen. In dit nummer vertelt de gemeente haar kant van het verhaal. Aan het woord zijn wijkwethouder Bert Velthuis en Wilma Berends, bureauhoofd wijkaccommodaties.

Wat is er aan de hand met de wijkcentra?

'Ik vind een wijkcentrum een kernpunt van de stad', antwoordt Velthuis. 'Dat is de woonkamer van het huis. Er zijn nu heel veel varianten. Elke wijk en elk wijkcentrum heeft zijn eigen identiteit. De voorzieningen zijn per wijk verschillend. Diversiteit en variatie vind ik prima.'

'We hebben heel veel ontmoetingsplekken in de stad', vertelt Berends. 'Er zijn 22 wijkaccommodaties en twee jongerencentra. Die zijn er voor sociaal-maatschappelijke activiteiten. De activiteiten mogen natuurlijk ook ergens anders plaatsvinden.'

Dukenburg heeft een groot gemeentelijk wijkcentrum in Meijhorst en twee kleine in Malvert (de Turf) en Zwanenveld (de Grondel). Recent zijn er ontmoetingsruimtes bijgekomen in Weezenhof en Tolhuis. In alle gemeentelijke wijkcentra werken vooral beroepskrachten. Daarnaast zijn er vrijwilligers actief. Uitgangspunt is dat bewoners voor ontmoeting en activiteiten, die door bewoners zelf worden georganiseerd, kosteloos van ruimtes gebruik kan worden gemaakt.

'In de jaren 80 is dat beleid gemaakt', vervolgt Velthuis. 'Dat is niet veranderd. Dat staat. Van, voor en door de wijk kost het niks. Als er iemand betaald wordt, geldt een basistarief. In de loop der tijd is her en der van die regel afgeweken. Er is ongelijke behandeling ontstaan. Daardoor krijg je fricties.'

Berends vult aan: 'De meeste partijen vinden het huurbedrag te hoog, maar ze begrijpen dat ze iets moeten bijbetalen.'

In het collegeprogramma staat een bezuiniging van 700.000 euro op de wijkcentra ingeboekt. 'Dat is verlaagd naar vijf ton', meldt Velthuis. 'We bezuinigen niet op activiteiten. Wel door slimmer te werken, bijvoorbeeld dubbel werk schrappen. In sommige wijkcentra komen weinig mensen. Dat er wijkcentra worden gesloten sluit ik niet uit. Maar ik weet niet welke en hoeveel dat er zijn. We besluiten dat niet over de hoofden van de mensen heen. Wij hebben echt nog geen antwoord. Wijkcentrum Dukenburg blijft natuurlijk in stand. Dukenburg blijft hoog in het vaandel.'

'We kijken ook welke organisaties in de wijkcentra gehuisvest zijn en wat je daarmee moet doen. Maar het doel is: voor de bewoners', verzekert Berends.

Velthuis: 'We moeten er alles aan doen om voorzieningen op peil te houden. Vorig jaar is fors op tal van fronten bezuinigd. Dit keer gaan we niet bezuinigen maar investeren.'

StAAD

De Stichting Anders Actieven Dukenburg (StAAD) is een voornamelijk gebruiker van Wijkcentrum Dukenburg. Haar missie is te lezen op

Wilma Berends

haar website: 'Vanuit een sociaal belang bieden wij in en voor Dukenburg zinvolle vrijetijdsbesteding aan. Wij brengen mensen bij elkaar die op verschillende gebieden gezamenlijk actief willen zijn met mensen die hun kennis en vaardigheden willen delen en onderhouden. Wij doen dit in een open en vertrouwde omgeving zonder winst oogmerk.' In seizoen 2019-2020 waren er 68 vrijwilligers en bijna 800 inschrijvingen voor cursussen.

'StAAD is van groot belang voor Dukenburg', vindt Velthuis. 'StAAD moet niet op de fles. Dat is nooit mijn inzet. Tot 1 januari gebeurt er niks. Daarna komt elk jaar een derde deel van de uiteindelijke huur erbij. Als instellingen bedreigd worden die belangrijk sociaal-cultureel werk doen, kunnen we hen hulp bieden. StAAD ontvangt reeds subsidie. Ik denk aan de mogelijkheid voor een ander tarief. Mijn voorstel aan StAAD is: van beide kanten met een open houding erin staan. Wij kijken of wij iets kunnen doen, kijken jullie wat jullie kunnen doen. We moeten voorkomen dat mensen die het niet kunnen betalen buiten de boot vallen. We moeten er samen uitkomen.' Voor bewoners met een laag inkomen, is er de Mee-doenregeling.

Worden dat meerjarenafspraken?
Velthuis: 'Als het aan mij ligt wel.'

Nieuwtje

Berends heeft nog een nieuwtje: 'Er komen nieuwe meubels in het atrium van Wijkcentrum Dukenburg. Het wordt veel gezelliger. Hopelijk worden die in december geleverd.'

Tekst: René van Berlo en Toon Kerssemakers
Foto Bert Velthuis: Huub Luijten
Foto Wilma Berends: gemeente Nijmegen

Rebellen en dwarsdenkers

Dat zijn we stiekem allemaal. Het boekenfeestpodium over rebellie en dwarsdenkerij paste bij mij. Ik heb achtduizend kilometers afgelegd, vele schoenen versleten en de prikkels van vele prikkeldraden gevoeld om hier te mogen zijn. Mag ik mijn verhaal doen?

Een van de redenen waarom ik voor Nederland koos, was de mooie verpakking van dit land: het democratische land met het vrije woord hoog in het vaandel. Hier zou mijn grote mond een veilig bestaan vinden. Want ik stam af van een familie met het motto: ook al dood, toch je woord. Rebellie zit in mijn bloed.

De vader van mijn opa was rechter. Toen hij met een deel van de toenmalige intelligentia bezwaar maakte tegen de onderdrukking, waaronder die van Sjiitische Hazara's in Afghanistan, beval Koning Abdul Rahman om zijn ogen eruit te trekken. Zijn protest tegen zo'n vonnis, dat niet op de wetten van sharia gebaseerd was, stuitte op de woede van de koning. Hij moest ook nog een flinke geldboete betalen. Waardoor de familie veel grond en bezittingen moest verkopen. Overigens, deze koning Abdul Rahman kreeg in de jaren 80 van de negentiende eeuw geld en wapens vanuit Brits India om de invloed van Russen en Iran tegen te houden.

De geschiedenis herhaalt zich. Zie wat de Taliban nu in Afghanistan doen en hoe zij onthaald worden. De vele aanslagen op Hazara's in Kabul zijn voorbeelden van die barbarij.

Later werd mijn blinde over-opa gerehabiliteerd. Hij werd een gerespecteerde imam. Zijn zoon, de vader van mijn vader wiens naam ik draag, werd een jonge ambtenaar in dienst van koning Amanullah. De man die in 1919 aan de macht kwam wilde Afghanistan veranderen in een moderne democratie met vrijheden voor vrouwen en minderheden. Mijn opa dacht mee aan het ontwerp van een nieuwe grondwet. Hij was net zo hoopvol als vele ambtenaren die van de koning verplicht een pak moesten dragen, roken en fietsen. De Britten, die niet wilden dat een vrij en modern Afghanistan een inspiratiebron voor separatistische gevoelens in India zou worden, begonnen moslim-radicalen te sturen. Zij brachten de veelkleurige boerka's die nu wereldwijd als een Afghaans fenomeen bekend staan, naar Afghanistan en riepen: bedek je vrouw. Verzet je tegen de goddeloze Amanullah en zijn vrouw koningin Soraya. De hervormingen van de koning (die veel steun kreeg vanuit niet-

Brits Europa), bleken niet opgewassen tegen een grote volksofstand. Koning Amanullah, die vanwege zijn anti-Britse politiek in sommige delen van Europa niet geliefd was, werd de naamgever van het woord *ammehoella* in de Nederlandse taal. De Afghaanse oorsprong van dit Nederlandse woord is velen onbekend. Toen de opstandelingen aan de macht kwamen en Amanullah vluchtte, was opa Ghulam Qader ondergedoken. Later zou hij als dichter velen inspireren. De kinderen van mijn opa, mijn vader en zijn broers, namen geen blad voor hun mond. Zij werden van school gestuurd. Op het werk ontslagen. De artikelen van drie schrijvers en een wetenschapper onder hen werden verboden en zij hebben vanwege hun ideeën de gevangenis en de ellende van de vlucht moeten ervaren. Eenmaal op de vlucht, heb ik voor Nederland gekozen omdat ik hoorde dat de vluchteling in Nederland welkom was. Ben ik dan niet als de voorouders van de Nederlander van nu, die ook van elders gekomen zijn en hier tegen het water gevochten hebben? Dit land is gebouwd door van elders gekomenen.

Ik ben mevrouw Roos, de functionaris van het Asielzoekerscentrum Steenwijkerwold die mij naar Nijmegen heeft gestuurd, dankbaar: 'Jij moet naar Nijmegen. Die stad past goed bij jou.'

Ons Nederland is in Nijmegen begonnen. Mijn Nederland ook. Hier, waar de Bataafse rebel Julius Civilis, door zijn opstand tegen de Romeinen de eerste Nederlandse held werd. Hier heb ik woord voor woord Nederlands geleerd. Om het verhaal van Nederland te begripen. Het land van Hannie Schaft, Johan van Oldenbarnevelt, Pim Fortuyn en Anil Ramdas. Het land van de rebel en de dwarsdenker - en van de volhouder Willem Oltmans. Het land waar iedereen stiekem de Snowdens en Assanges van deze wereld leuk vindt. Zonder op te staan en zich sterk te maken om straat- of pleinnamen naar de ware helden te vernoemen. Dwars, onaangepast en onafhankelijk zijn is iets voor de echte Nederlanders.

Qader Shafiq
(Foto: Jacqueline van den Boom)

Vincentiusvereniging Nijmegen nu ook in Dukenburg

OOG VOOR ELKAAR

In een serie besteedt *de Dukenburger* aandacht aan activiteiten die bewoners met elkaar verbinden. Bij het vieren van *50 jaar Dukenburg* is *Oog voor elkaar* ontstaan. Dat netwerk brengt door middel van concrete activiteiten bewoners bij elkaar en verbindt hen met allerlei initiatieven en instanties in Dukenburg. Sinds begin oktober 2020 heeft Vincentiusvereniging Nijmegen een vestiging in Dukenburg. (Zie de aankondiging in de vorige *Dukenburger* nummer 7). De opening van deze vestiging op Meijhorst 14-00 vond plaats in de *Week van de Ontmoeting*. In november volgt de opening van een tweede vestiging in Lankforst. Een gesprek met Linda van Aken (voorzitter), Paula Klein en Renate Janssen over het werk van deze vereniging.

mertour (op pad gaan met kinderen, die niet zomaar op vakantie kunnen), ladies night, rugzakjes, kwiekbeweegrouten en Vincentius Vitaal enzovoorts. Maar we zorgen er ook voor dat de juiste hulp geboden wordt als mensen in de knel komen met regelingen. We leggen verbindingen met instanties als dat nodig is. Misschien is ons sterke punt wel dat we mensen door onze aanpak regelmatig eerder kunnen zien dan anderen of professionals.'

Vertrouwen

Vrijwilligers merken dat ze na enige tijd door bezoekers in vertrouwen worden genomen. Dat ze zelfs op bepaalde dagen langskomen als die specifieke vrijwilliger er is. Linda: 'Je wilt niet weten hoeveel schaamte er soms bij mensen is. Hoe hoog de drempel is voordat mensen om hulp durven te vragen. Wij zien vaak mensen ver voordat hulpverlenende instanties ze zien, omdat mensen bang zijn dat er bijvoorbeeld *Veilig Thuis* wordt ingeschakeld. Wij helpen en proberen concreet leed te verzachten. Niet alleen bij minima. Ook bij de - groeiende - groep van mensen die net buiten allerlei regelingen voor die minima vallen. Veel mensen zullen niet zomaar willen toegeven dat ze in de knel zitten. Ze schamen zich daarvoor. En daarom durven ze zelf niet zomaar om hulp te vragen. Door in de praktijk zichtbaar tussen de mensen te zitten en te werken, helpen we hen over die barrière heen. Wij oordelen nooit maar proberen juist om met hen te zoeken naar de juiste oplossingen. Dat begint vaak het eerst met de basisvoorziening, namelijk *eten*. Daar-

'Ieder mens telt'

De plek waar tot voor kort *Gratis2deKansje* zat, heeft dus nieuwe bewoners gekregen: Vincentiusvereniging Nijmegen. Een al 'oude' organisatie maar nog springlevend. Een week na de opening treffen we in een gezellige ruimte Linda, Paula en Renate, die druk bezig zijn met nieuwe burens in de flat te leren kennen. Het vormt een mooi praktijkvoorbeeld van 'zijn tussen de bewoners'. Alle vrijwilligers van de Vincentiusvereniging Nijmegen gaan daarvoor.

Waarom Vincentiusvereniging? De vraag klinkt onvriendelijker dan de bedoeling is. 'Ieder mens telt' staat centraal bij alle informatie over Vincentiusvereniging Nijmegen. Maar er

zijn veel organisaties die dat op een of andere manier ook zeggen. Wat onderscheidt jullie nou?

Linda: 'Onze stelregel is: we praten niet alleen, we doen ook. We proberen bewoners concreet bij de hand te nemen. We gaan soms naar mensen toe. Brengen koffie, soep of maaltijden, waaronder vers bereide. We voeren gesprekken aan de deur, vooral tijdens deze corona tijd hét middel om met elkaar in contact te blijven. We proberen ervoor te zorgen dat mensen elkaar kunnen blijven ontmoeten. Zoals bijvoorbeeld door bewegen, *Eat and meet* of soep met burens organiseren. Daarnaast hebben we bijzondere activiteiten, zoals een zo-

na komt er ruimte. Dan zien ze weer dat er een weg is om verder te komen. Het zware gevoel van het er alleen voor staan en het geïsoleerd moeten leven kan dan een stukje verlicht worden. In Dukenburg is dat laatste echt een bijzondere aandachtspunt, wat alleen maar belangrijker wordt nu er een lange coronawinter voor de deur staat.'

Samenwerking

'Natuurlijk werken we graag samen met andere organisaties en personen die hetzelfde willen uitdragen als wij. Geen enkele instantie kan het probleem van isolement en armoede oplossen maar samen kunnen we het wél verzachten', aldus Linda, Paula en Renate. 'Je hebt andere werkers en vrijwilligers nodig om elkaar aan te vullen, verbindingen te leggen en elkaar vooruit te helpen. We hebben tijdens expeditie Dukenburg samengewerkt met Hart voor Dukenburgers, Stip en andere organisaties. We hebben op onze website een plek ingeruimd door middel waarvan hulpverleners van andere organisaties voor hun hulpbehoevende mensen een beroep op ons kunnen doen. Met Stip worden duurzaam goede contacten opgebouwd. We zijn onafhankelijk van welke religie dan ook, maar we zoeken ook contacten en samenwerking met de religieuze gemeenschappen in Dukenburg. Inderdaad, zoals gezegd: ieder mens telt.'

'Een groter hart dan gemiddeld'

Je vraagt door dit alles te doen veel van vrijwilligers, zo lijkt het. Jullie zijn een organisatie die puur op vrijwilligers drijft. Merk je veel verloop?

Alle drie beamen in koor het heel bijzonder te vinden dat er in al die jaren nog zo weinig verloop is geweest. Linda: 'We zeggen vaak dat onze vrijwilligers een groter hart dan gemiddeld hebben. Dat zie je terug in de toewijding en passie van onze mensen. De vrijwilligers hebben verschillende achtergronden. Echt heel divers. We werken hard met zijn allen. Maar we houden elkaar ook goed in de gaten dat het werk niet teveel wordt. We zorgen voor elkaar. Geven elkaar nadrukkelijk ruimte om ervaringen te delen. We hebben gelukkig een groeiende groep vrijwilligers maar we kunnen de hulp van nieuwe mensen heel goed gebruiken.' 'En je komt in een warm bad', vullen Paula en Renate deze hartenkreet van Linda aan.

Waar kan ik terecht?

Linda: 'Mail ons of reageer via de website.' Zie voor meer gegevens bij het kader over *Wat is de Vincentiusvereniging Nijmegen*.

Tekst: Toon Kerssemakers

Foto's: Jacqueline van den Boom

Linda van Aken in de weggeefwinkel in Meijhorst 14-00

Wat is de Vincentiusvereniging Nijmegen?

Algemeen

De Vincentiusvereniging is een organisatie op het gebied van maatschappelijke dienstverlening. De vereniging is voornamelijk lokaal georganiseerd: midden in en vanuit de gemeenschap, en drijft volledig op vrijwilligers. Directe en persoonlijke hulp staat daarbij centraal. Waar mogelijk tracht de Vincentiusvereniging de situatie van de mensen structureel te verbeteren. Vanwege regionale verschillen leggen de afzonderlijke afdelingen in het land eigen accenten in de activiteiten. Die zijn zo breed en divers dat het voor vrijwilligers niet moeilijk is taken op niveau te vinden die voldoening bieden. De meeste leden en medewerkers zijn jarenlang betrokken bij de vereniging.

Lokaal, landelijk en internationaal werkt de vereniging nauw samen met organisaties en mensen die eenzelfde doel nastreven; in anderen herkent ze haar drijfveren en wijze van hulp bieden. Ze steunt derhalve projecten waar ook ter wereld. De Vincentiusvereniging maakt deel uit van de internationale Society of Saint Vincent de Paul die actief is in 148 landen over de hele wereld met bijna een miljoen leden.

De Vincentiusvereniging is geworteld in de christelijke traditie. Maar is uitdrukkelijk geen onderdeel van een kerkelijke organisatie. Zij bekommert zich om ieder mens in nood, ongeacht oorzaak, achtergrond of geloof. Opgericht in Frankrijk in 1833. In

Nederland bestaat de Vincentiusvereniging sinds 1846.

De vereniging in Nijmegen

De Vincentiusvereniging Nijmegen is heropgericht in 2001 en inmiddels een grote vrijwilligersorganisatie, actief op het gebied van maatschappelijke dienstverlening. De vier hoofddoelstellingen zijn:

- armoede verzachten,
- eenzaamheid verzachten,
- sport en bewegen,
- gezondheid bevorderen.

Dit wordt gerealiseerd door middel van het laagdrempelig maken van sportlessen, gezonde daghappen aan te bieden en heel veel andere activiteiten en projecten.

De missie: 'Ieder mens telt en daar zetten ál onze vrijwilligers zich graag voor in!'

Op de site van Vincentius Nijmegen staat een uitgebreid overzicht van de mogelijkheden. Ook professionele hulpverleners kunnen er terecht voor hun hulpbehoevende medemens.

*Vincentius Vereniging Nijmegen
Horstacker 14-51, 6546 EK Nijmegen
info@vincentiusnijmegen.nl
www.vincentiusnijmegen.nl*

*Locatie Dukenburg: Meijhorst 14-00
Openingstijden: in verband met corona nog onduidelijk (plan is voorlopig op vrijdag)*

Bronnen: www.vincentiusnijmegen.nl, www.vincentiusvereniging.nl en Wikipedia

TV Dukenburg

Deze column maakt onbeschaamd reclame voor een pareltje. Want zo mag je het idee om in Dukenburg televisie te gaan maken echt noemen. Een lichtgevend pareltje in donkere tijden.

Door de nieuwe coronagolf lijken we weer terug bij af. En misschien vervelender: lekker in de zon op je balkon, in park of tuin zitten – zoals in het voorjaar – gaat nu even niet. Het is fris en de zon heeft geen zin. Lastig om in je uppie, of met jouw *knuffelcontact*, zoals ze in België zeggen, de moed erin te houden.

Waar gaat het om? Het idee is om – als experiment – in de loop van november met TV Dukenburg te starten. Met een reeks van vijf uitzendingen. Het moet tv zijn vol Dukenburgse verhalen. Met een Dukenburgse Kookshow (omdat hier zoveel mensen wonen die heerlijke gerechten en hapjes maken). Met Dukenburgse creatieve talenten. Met mensen die fantastisch werk doen of een bijzondere hobby hebben. Met sport, dates, de rubriek *Durf te vragen* enzovoorts. En nog mooier: iedereen kan ideeën aandragen voor een uitzending. Waarom maak ik reclame? Omdat ik het fantastisch vind dat een groep professionals en vrijwilligers creatief aan het nadenken is hoe we deze tijden door kunnen komen. Bezig zijn met dingen om elkaar blij te maken. En het lef hebben nieuwe mogelijkheden te zoeken om Dukenburgers – jong en oud – met elkaar te verbinden.

Op bladzijde 33 in dit nummer staat meer concrete informatie en een mailadres. In deze column wil ik hardop roepen dat niemand hier nee tegen kan zeggen. Als je meedenkt of meehelpt geef je niet alleen jezelf een boost; je maakt ook jouw knuffelcontact en anderen blij. Schaam je dus niet om mails met ideeën te sturen. Of om jouw hulp aan te bieden. De organisatoren hebben liever te veel dan te weinig berichten in hun mailbox. Alleen zó kan dit experiment slagen.

P.S.: U vond mijn onbeschaamde reclame voor zo'n pareltje toch niet héél erg hé?

Toon Kersemakers (Foto: Huub Luijten)

Kinderspel

Het zal toch niet waar zijn? Hebben de fotograaf en de stukjesschrijver telkens samen al twee handenvol speeltuintjes bezocht, nu gingen ze door de coronabeperkingen gescheiden op pad.

In het begin van deze serie *Kinderspel* lag de focus op 'verborgen' speeltuintjes. Gaandeweg werden het eenvoudiger te vinden veldjes. Met soms een stukje vergeten/verborgen geschiedenis. De foto's worden gemaakt in het hier en nu, af en toe wordt er een kiekje uit vervlogen tijden aan het artikel toegevoegd. Pas geleden, op een mooie late zomerdag, bungelde ergens in Dukenburg een meisje aan een kukelrek voor het oog van de fotocamera. Dat leverde leuke plaatjes op. De verslaggever kreeg de foto's via de mail te zien en dacht de huizen te herkennen. Appeltje-eitje. Ze ging op pad, vergeleek de foto's met de werkelijkheid en deed navraag. Echter, het zal toch niet waar zijn? Bij niemand viel het euro-muntje: 'O, dat is twee of drie straten verder.' Zelfs geen suggestie om in een andere wijk te gaan zoeken. Het speeltuintje bleef voor meer

dan 100 procent verborgen. En dat krap vóór de deadline van dit nummer, met als enig communicatiemiddel op de locatie: pen en papier. Een hulplijn was dus niet voorhanden.

'Goede raad is duur', luidt het spreekwoord, maar goede raad is niet te koop. Bovendien kom je zonder mondneusbedekking* geen winkel meer in. Dan maar een ander gezegde in stelling brengen en wel het 'niet geschoten is altijd mis.' Achter het toetsenbord van de computer ontstond vervolgens het idee om onze lezers te vragen of zij weten waar het speelterreintje op de foto zich bevindt én wat het verhaal achter dit tuintje is. Mail naar info@dedukenburger.nl, dan kan de ontknoping in een volgend nummer worden opgenomen.

* Onze oosterburen noemen dit pandemiever-schijnsel een *snoetentruitje* en de Fransen zeggen *solidariteitsmasker*. Kom je in eigen land langs routes die scholieren dagelijks afleggen dan zie je mondkapjes in alle soorten op het wegdek liggen of in het gras. Deze 'snoet' mode is op de voet te volgen.

Tekst: Hette Morriën

Foto: Jacqueline van den Boom

Wie wil meehelpen de Dukenburger te bezorgen?

Sinds augustus bezorgen enkele bewoners *de Dukenburger* huis-aan-huis. Er zijn nog enkele plekken vrij. De vergoeding is 7,50 euro per honderd bezorgadressen. Deze vergoeding kan privé worden besteed maar ook worden aangewend om verenigings- of clubkassen aan te vullen. Het gaat om negen edities per jaar. Heb je interesse of weet je iemand die dit graag wil/kan doen, meld je dan aan via info@dedukenburger.nl.

LEESAVONTUREN

Nee, geen nieuwe rubriek. Wel een vervolg op eerdere aandacht voor boeken. In ons vorige blad werd stilgestaan bij Dukenburger minibijs en superkort bij het (jeugd-)zwerfboek.

Tot 11 maart 2020 stond er een kinderzwerfboekstation in de entree van Zwembad en Wijkcentrum Dukenburg in Meijhorst. Door COVID-19-maatregelen verdween de boekenkast, om op 30 september heropend te worden. Heel doordacht op de Nationale Kinderzwerfboekdag én de startende kinderboekenweek. De terugkeer van het Stip-boekenstation verliep ludiek. Kinderboekenschrijfster Shelly Roso overhandigde werkjes - waaronder één van haar eigen boeken, die ze hiervoor speciaal signeerde - aan Soraya, Julius en Raz. In een kringgesprek liet Shelly weten in Nijmegen(stad) te wonen. Ze was verrast door het levendige Wijkcentrum Dukenburg. En het gezelschap werd vrolijk van wat Shelly vertelde. Grappig: de ontmoetingsplek in het wijkcentrum gaf ooit onderdak aan: de bibliotheek!

Schrijfster worden?

Afkomstig uit Den Haag groeide Shelly op in Schiedam, samen met tweelingzus Claudia. Daarna kwam Shelly studeren in Nijmegen. Hier ontstond haar eerste boek *Holly D. Jongen/Meisje**, gevolgd door *De laatste opdracht***. Manuscript drie is in wording en dit heeft leuke gevolgen voor de kinderen: Shelly nodigde hen uit het voltooid manuscript deels te lezen, om te kijken hoe het verhaal overkomt en voor welke leeftijd het het meest geschikt is. Daarna kan het naar een uitgeverij, bijvoorbeeld EigenZinnig.

Julius (Prins Clauschool) leest allerlei boeken. Hij heeft geen favorieten. In de bibliotheek leest hij eerst twintig pagina's om te ervaren of het boek bevalt. Soraya (Islamitische school/Hatert) is Stiltonfan. Zij leest eerst de achterkaft van een boek. Raz op haar beurt leest veel en haalt hieruit inspiratie voor eigen verhalen. Zij schrijft zelfs recensies voor de schoolwebsite van De Dukendonck. Hier zit Raz in de leerlingenraad. Aan Shelly vroeg zij tips hoe je schrijfster wordt. Het antwoord was: 'Inderdaad veel lezen. Echt heel veel en opschrijven met pen of potlood wat in je opkomt (schrijfmeters maken). Op de computer werk je sneller, maar op papier is het meteen een oefening om het schrijven echt in je vingers te krijgen. Heb je het verhaal af, dan moet je gaan schrappen.' Raz knoopte alles stevig in haar oren. Ze laat in Dukenburg vast meer van zich horen!

Van links naar rechts: Julius (10), Soraya (8), Raz (11) en kinderboekenschrijfster Shelly Roso

Locatie

Het Kinderzwerfboekproject is een initiatief van Kinderzwerfboek.nl en onderdeel van Kinderhulp. Het Stip-kinderzwerfboekstation staat nu in Stips koffie-/vergaderruimte. Je ruilt er voorlees-/jeugdboeken met boeken uit de kast. In alle zwerfboeken zit een co-desticker, waarmee digitaal de zwerftocht van

Zwerfboekstations en hoe een boek moet worden aangemeld en de zwerfcode aangevraagd, vind je op Kinderzwerfboek.nl

het boek gevolgd kan worden. Het is wel de bedoeling om boeken terug te leggen in één van de zwerfboekstations in Nederland, zodat mooie en spannende avonturen niet verstoffen in een boekenkast. Uit het vorige Stip-boekenstation tegen de hoge wand bij het zwembad werd eens een winkelwagen vol materiaal meegenomen. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. In de koffiekamer kan er nu op gelet worden, maar ieder kind is van harte welkom. Het is immers een uitdaging om kinderen de gelegenheid te

bieden om flink veel meer te lezen. Schrijfster Shelly promoot haar boeken verder bij het Zwerfboekstation in wijkcentrum Titus Brandsma.

* *Holly D. jongen/meisje* gaat over een jongensachtig meisje (13) dat met haar vader op een camping woont. Onverwacht gaat de wijde wereld voor haar open waar ze allerlei avonturen beleeft. De paperback is geschikt voor jongens en meisjes. En is (online-) te koop bij alle boekwinkels.

** In *De laatste opdracht* speelt eveneens een meisje de hoofdrol. Dit verhaal gaat over problemen thuis en de gevolgen van pesten op de middelbare school. Vanaf 12 jaar kunnen meisjes en jongens lezen hoe de hoofdpersoon hierop antwoorden zoekt en vindt. *De laatste opdracht* is als paperback en ook als luisterboek verkrijgbaar.

Tekst: Hette Morriën

Foto: Jacqueline van den Boom

WEEK VAN DE ONTMOETING

Ondanks nieuwe strengere maatregelen toch geslaagd

Het programma was samen met velen uit de wijk samengesteld en was in grote delen van Dukenburg met een huis-aan-huisfolder en via de website van Hart voor Dukenburgers bekend gemaakt. Het zag er allemaal goed uit. Burgemeester Bruls riep iedereen op mee te doen. En toen kwamen er op die maandagavond voor de Week van de Ontmoeting van start zou gaan nieuwe beperkende corona-

maatregelen. Het programma werd aangepast, maar ging toch grotendeels door.

De informatiemarkt trok meer dan vijftig bezoekers, waarvan velen ook voor de Ruilbeurs Puzzels waren gekomen. Op zondag viel het weer en dus de opkomst voor de wandeling wat tegen, maar dat gaan we in het voorjaar overdoen. De lunches en maaltijden waren

gezellig en de deelnemers hebben lekker gegeten. Ook dit gaat zeker een vervolg krijgen.

De organisatoren kijken ondanks alle coronabeperkingen terug op een geslaagde week, waarbij velen even het onderling contact konden oppakken. Tevens zijn er heel wat nieuwe contacten gelegd waaraan de komende tijd zeker een vervolg gegeven zal worden.

Algemeen

De drie oorspronkelijke initiatiefnemers van het Project Elkaar Ontmoeten en de Week van de Ontmoeting. V.l.n.r. Harm Jan van der Veen, Annemiek Volkers en Johan Dorst.

Expeditie de Dag van de Smaak

Samen eten kan leiden tot bijzondere gesprekken. Dit bleek maar weer eens tijdens de door Duuk en Dinner verzorgde maaltijd in het wijkcentrum. De onderlinge afstand moest wat ruimer zijn dan normaal, maar de sfeer was er niet minder om. Zeker voor herhaling vatbaar.

Op de Dag van de Smaak lunchten mensen op verschillende plaatsen in de wijk. Ze waren in kleine groepjes welkom bij een aantal mensen thuis. Voor een grotere groep verzorgde de Vincentiusvereniging de lunch in hun nieuwe locatie in Meijhorst. Dit was de eerste activiteit van de vereniging in de fraai opgeknapt locatie.

Tekst: Harm Jan van der Veen

Lunch en officiële opening Week van de Ontmoeting

Een samen met het wijkmanagement georganiseerde lunch voor medewerkers van tal van organisaties uit de wijk vormde de officiële opening van de Week van de Ontmoeting. Uiteraard hielden we vanwege de coronaperikelen voldoende onderlinge afstand. Hier werd nog maar weer eens helder dat elke activiteit gericht op mensen met elkaar in contact brengen toegejuicht werd. Een mooie start van de week. Iedereen was het er over eens dat elke activiteit om mensen met elkaar in contact te brengen ondersteund en toegejuicht moet worden. Een mooie start van de week.

Informatiemarkt

De informatiemarkt op zaterdagmiddag in het wijkcentrum trok veel belangstellenden. Er was informatie beschikbaar over de verschillende expedities gedurende de Week van de Ontmoeting. Bovendien waren Stip, Bindkracht10, Ontmoetingskerk, Creatief Centrum Nijmegen-Zuid en de Vincentiusvereniging aanwezig om informatie te verstrekken over de door hen georganiseerde activiteiten.

Expeditie Wandelen en Ontmoeten

Met start en finish bij Trainingscentrum Michi werd er op zondagmiddag gewandeld in het Stadspark Staddijk. Het weer zat die middag niet echt mee. Volgend voorjaar zal er een herhaling plaatsvinden.

Foto's: Jacqueline van den Boom, Peter Saras en Harm Jan van der Veen

Netheid en discipline als remedie tegen COVID-19

Mijn vorige column was bijna voorspellend. De vrees dat na de komst van de eerstejaarsstudenten een massieve coronabesmetting zou komen is bewaarheid. Dat geldt niet uitsluitend voor Nijmegen maar ook voor alle universiteitssteden. Na de komst van de nieuwe studenten verspreidde de infectie zich als een bliksemschicht door de academische gemeenschap. Je vraagt je af of dat zo had moeten en of men niet met verstandige preventieve maatregelen veel misère had kunnen voorkomen. Ook de terugkerende vakantiegangers brachten heel wat besmettingen mee, vooral vanuit de landen waar corona veel voorkwam, zoals Spanje, Marokko, Frankrijk, Turkije, Pakistan en Libanon. Kennelijk had men van de vorige uitbraak weinig geleerd, toen terugkerende wintersporters het virus in Nederland verspreidden. Eigenlijk had men al deze terugkeerders moeten testen. Nu overspoelen zij onze ziekenhuisbedden. Gaven de mensen van de regering hier wel het goede voorbeeld? Ook zij gingen naar het buitenland op vakantie, hetgeen af te raden was.

Ook wij Nederlanders in ons eigen land gedroegen ons soms of COVID-19 niet bestond. De discipline bij het betreden van een supermarkt was spoedig vergeten. Nu is deze na schade en schande weer ingevoerd. Hoe komt dat? Duidelijk is dat men na de oorlog door het mondig worden van de bevolking zich in principe verzet tegen maatregelen van de overheid. Hoelang duurt het niet alvorens een eenvoudige maatregel kansen krijgt? Iedereen wil zijn eigen gelijk hebben. Om de nare gevolgen van een dergelijke houding in te zien, hoeft men maar Nederland met Duitsland te vergelijken.

Mijn gedachten gaan bij infectieziekten uit naar mijn jeugd. Heel veel kinderen kregen voor ze twaalf jaar waren kinkhoest, roodvonk, difterie, mazelen, kroep, longontsteking en nog vele andere kinderziekten. Elk jaar brachten we enkele medescholieren naar het graf. Aan de meeste infectieziekten kon men niet veel meer doen dan de bezwaren en het lijden wat verminderen. Als kinderen kregen we bij de opvoeding ingeprent netjes te zijn en ons gedisciplineerd te gedragen om ziekten te voorkomen. Iets wat de laatste jaren minder nodig scheen. Als ik aan mijn moeder denk zie ik haar vele uren met een poetsdoek druk bezig de boel schoon te houden. Ook volgde men de instructies die van boven kwamen met minder gemor op. De bevolking was volgzaam. Zou het niet de moeite waard zijn deze lessen van vroeger weer eens op te pakken? Die bleken vaak effectief. Iets wat we vergeten schijnen te zijn door onze nonchalance en vooral door ons weinig sociale gedrag.

Janwillem Kolen (Foto: Jacqueline van den Boom)

Hanneke Verweij van BuurtHuisKamer Tolhuis tijdens de eerste ruilbeurs tijdens de informatiemarkt van de Week van de Ontmoeting in het wijkcentrum

Legpuzzelen beleeft ervaring

De lente-, zomer- en herfstmaanden van 2020 waarin we allemaal fors meer aan huis gebonden waren dan gewend, brachten niet alleen besmettingsgevaar, sociale verschraving, angst en verdriet mee. Er ontstonden vanzelf ook nieuwe oude bezigheden, zeg maar.

Zo beleeft de legpuzzel een ervaring van heb ik jou daar. Er zijn en worden massaal vele isolatie-uren besteed aan het leggen van duizenden stukjes karton met daarop onderdelen van een grotere afbeelding. Niet-puzzelaars snappen niets van deze liefhebberij, maar mensen die wel genieten van mooie Van Haasterens, Ravensburgers, Jigsaw/Wasgij-puzzels: kom maar op.

Nieuw

Het onderling ervaringen uitwisselen van legpuzzelaars levert nieuwe animo op. Goed nieuws voor deze hobbyisten in Dukenburg. Er bestaan strakke plannen voor een maandelijkse legpuzzelruilbeurs. In de BuurtHuisKamer in Tolhuis. Hét adres (Tolhuis 44-50) om op elke eerste zaterdag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur puzzels te ruilen. Maar ook voor andere verbindende ontmoetingen, voor recreatie zoals sjoelen op de woensdagmiddag of boekbesprekingen op de eerste donderdag van de maand. De eerstvolgende is op 3 december en betreft het boek *Grand hotel Europa* van Ilja Leonard Pfeiffer. Meer hierover staat in *de Dukenburger* nummer 7 van dit jaar. De BuurtHuisKamer is er ook voor informatie.

Voorproefje

Op de derde dag van de Week van de Ontmoeting begin oktober, konden onder de subtitel *Expeditie Dukenburg* diverse activiteiten voor en door wijkbewoners gepresenteerd worden. Tijdens een informatiemarkt in de grote zaal van het wijkcentrum in Meijhorst werd het idee gelanceerd voor de maandelijkse legpuzzelruilbeurs en de opkomst was groot. Er kon meteen geruild worden. Tassen vol puzzeldozen werden gebracht en dozen vol geruilde legpuzzels mee naar huis genomen. Dit voorproefje belooft heel veel goeds voor deze activiteit in de BuurtHuisKamer Tolhuis. Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met Hanneke Verweij, telefoonnummer 06 12 49 44 09 of bhktolhuis@gmail.com.

Tekst: Hette Morriën. Foto: Peter Saras

De eerste educatieve legpuzzels waren er al in de tweede helft van de 18^e eeuw. De grootste legpuzzels bevatten meer dan 40.000 stukjes.

Paul Rapp

Freelancefotograaf Paul Rapp werd in 1967 geboren in Hatert. Hij heeft vernomen dat hij de laatste is geweest die nog gedoopt is in de kerk in Hatert voordat deze gesloopt werd in verband met de start van de woningbouw in Dukenburg. In 1972 verhuisde hij samen met zijn moeder en broer naar Aldenhof. Om precies te zijn naar een maisonnettewoning in de 85^e straat. Samen met uw redacteur gingen we een kijkje nemen in de buurt waarin hij opgroeide.

We troffen het dat de Lindenberg Aldenhof op dat moment open was. Van beheerder Theo kregen we een kopje koffie aangeboden en daar startte Paul zijn verhaal.

‘Dit was in 1972 de Dag Hammarskjölds school. Er waren toen twee basisscholen in Aldenhof. Er was ook nog de John F. Kennedyschool, de huidige Aldenhove. Daar ging ik naartoe. Beide scholen zaten helemaal vol.’

Aldenhof was in die tijd een kinderrijke buurt waar veel te zien en te beleven was. In die tijd had je nog de supermarkt Beerkens. De jonge Paul kon ook vanuit zijn huis uitkijken over een open boerenlandschap. Park Staddijk en de A73 waren er nog niet. Ook recreatieplas de Berendonck moest nog aangelegd worden. De eerste jaren na aanleg van Park Staddijk werd er veel in het water dat daar was aangelegd gezwommen. En in koude winters werden de schaatsen ondergebonden. ‘We gingen de hele plas over, vanaf Aldenhof tot aan waar nu het tunneltje naar de Berendonck is en weer terug.’ Als klein kind bouwde hij met zijn vriendjes boomhutten in de treurwilg die nu nog steeds achter de maisonnettewoning staat, op de hoek van de Staddijk en de 14^e straat. Toen kleine Paul wat groter was bracht hij ook veel tijd door met zijn crossfiets in het wijkpark, waar volgens zijn herinnering de hoogteverschillen toen groter waren dan nu het geval is.

Toen de basisschooltijd voorbij was kwam hij eerst terecht in de dependance van de Scholengemeenschap Nijmegen, ook al in Aldenhof. Af en toe bezocht puber Paul het Jongeren-centrum Staddijk. Maar vaker kwam hij in de Turf, waar toen een jongerensoos was. In de garage onder zijn maisonnettewoning knutselde hij veel aan auto's. Langzamerhand kreeg Paul daardoor steeds meer interesse voor de

‘Nog steeds warme gevoelens bij mijn tijd in Aldenhof’

techniek. Een opleiding autotechniek was dan ook een logische vervolgstap. ‘Ik werkte vervolgens onder andere bij de Nissangarage van Auto Hatert’, zo vertelde hij.

Ondertussen begon fotograferen een nieuwe vrijetijdsbesteding te worden. Na het volgen van enkele cursussen gooide hij het roer opnieuw om en werd freelancefotograaf. Al snel volgden er opdrachten van de gemeente Nijmegen. Tegenwoordig is dagblad *de Gelderlander* een grote opdrachtgever.

Paul verliet de wijk Aldenhof in 1992. Weer terug naar Hatert, waar hij een huis kocht in de Edelstenenbuurt. Dankzij de *Vogelaargelden* die ter beschikking kwamen om de socia-

le structuur van deze wijk te verbeteren kreeg ook zijn nieuwe woonbuurt wat geld toegeschoven. Dit maakte de oprichting van een bewonersgroep mogelijk waarvan hij mede-oprichter was.

Hoe kijkt Paul terug op zijn twintig jaar wonen in Aldenhof? ‘Ik heb er nog steeds warme gevoelens bij. De bewoners van onze maisonnettes deden veel samen. Er was veel aandacht voor elkaar. Ik herinner me de zomers waarin bijna alle gezinnen gezamenlijk barbecueden op de balkons aan de zijde van de Staddijk. Op de galerij aan de voorzijde had bijna iedereen stoeltjes staan. Er werd lief en leed gedeeld.’

Tekst en foto: Toine van Bergen

Kroniek van zwembad Dukenburg

sportfondsenbad Dukenburg

Vanwege het veertigjarig bestaan van zwembad Dukenburg beschrijft toenmalig manager Wil Rengers in een serie de geschiedenis van dit bad.

Bezuinigingen

In de jaren 90 hielden bezuinigingen van gemeentewege aan. De al eerder genoemde jaarlijkse bezuiniging van een half miljoen gulden op de drie zwembaden onder beheer van Sportfondsen Nijmegen noopte het management tot aanpassingen in de bedrijfsvoering.

Nadat het gratis abonnement voor 80-plussers gestopt was, werd overwogen om de jaar- en kwartaalabonnementen te schrappen. Maar toen uit reacties van bezoekers bleek dat de abonnementen in een behoefte voorzagen, werd besloten om de kwartaalabonnementen te handhaven. Regelmatige zwembadbezoekers zouden hierdoor niet genoodzaakt zijn een 13-badenkaart of 'losse' kaartjes te kopen waardoor men duurder uit zou zijn. Voor een redelijk bedrag van dit abonnement kon men zijn/haar dagelijkse baantjes blijven zwemmen.

Inkomsten

Om bezuinigingen enigszins te kunnen opvangen, moesten meer inkomsten gegenereerd worden. Daarbij werd ingespeeld op de vraag vanuit de bezoekersgroepen.

Zo bleek het zwembad steeds meer het domein te worden van de vrouw. Niet alleen het bezoek, maar ook de medewerkers van de baden waren steeds vaker vrouw. Over het algemeen waren het parttimefuncties. Voor het merendeel van de vrouwelijke medewerkers was dat prima. De organisatie van het zwembad was hier gelukkig mee. De flexibiliteit van de werkroosters werd daarmee groter. De specialisaties van de laatste jaren, zoals aquarobic, aquajogging en watergymnastiek voor senioren, werd al met name door vrouwen begeleid. Meer bezoek van vrouwen aan het zwembad betekende ook meer letten op kleine dingen, zoals voldoende spiegels, haardrogers en een make-uphoek. Vrouwen moesten zich tevens veilig voelen in een goed verlichte omgeving. Sportfondsenbad Dukenburg was daar goed

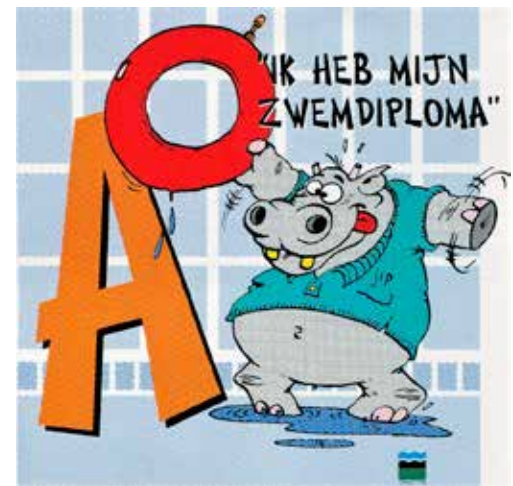
mee op weg (zie het artikel in *de Dukenburger* van september jongstleden).

Om meer in te spelen op het vrouwelijke bezoek werd een oude activiteit, zwemmen voor vrouwen met een niet-westerse achtergrond, in een nieuw jasje gestoken. De naamgeving veranderde in *VrouwenNatinee*, een toespeling op een matinee in het water. Het was een zwemmiddag, waarbij men kennis kon maken met aquarobic, trimzwemmen. En er werd zwemles gegeven. Als extra was soms een masseuse aanwezig of was er een modeshow van badkleding. Ook brachten de bezoekersters soms lekkere hapjes mee voor de andere deelnemers. De sauna was geopend en dat bleek een 'tophit'. Heel bijzonder was de mogelijkheid bij voldoende belangstelling opgeleid te worden tot zwembegeleidster. Enkele dames hebben dit met succes gevolgd. Tevens was voor kinderopvang gezorgd, dus geen reden om niet te komen. Deze activiteit was een initiatief in samenwerking met welzijnsorganisatie Tandem, Gelderse Sportfederatie en de gemeente Nijmegen. Op deze specifieke middag was het zwembad gesloten voor mannen.

Inspelen op wensen

Het management van Sportfondsen Nijmegen speelde goed in op wensen van de zwembadbezoekers. Eén van de wensen was het minder naar het zwembad moeten komen voor de zwemles van hun kind(eren). Ouders kregen het in die tijd steeds drukker, maar ook kinderen hadden al een drukke 'agenda'. Nu waren de lessen twee keer per week 30 minuten. Om tegemoet te komen aan de wens werden enkele zwemtijden 60 minuten, één keer per week. Wel bleef de keus tussen lessen van een half of een heel uur.

Uitbreiding van het aanbod zwemlessen op zaterdagochtend was helemaal ideaal voor hen die door de week niet in de gelegenheid waren met hun kind te komen. Na enige tijd was de animo zo groot dat ook op zondagmorgen lessen ingepland werden.

Diplomasticker

Om nog meer kwaliteit te kunnen bieden, was Zwemles Plus ontwikkeld, een zwemles van 45 minuten op de late vrijdagmiddag. De doelgroep waren kinderen die meer individuele aandacht nodig hadden.

Normaal had een zwemleerkracht tien tot twaalf leerlingen als lesgroep, maar bij Zwemles Plus waren dit vier tot vijf leerlingen. Deze lessen waren wel iets duurder dan de reguliere zwemles, maar minder duur dan privé-zwemles die in Sportfondsenbad Dukenburg ook gegeven werd.

SPORTFONDSENBAD DUKENBURG

ZWEMLES PLUS

op de

VRIJDAGMIDDAG

Lessen van 45 minuten

Bijzonder speels lesprogramma

4 à 5 leerlingen per instructeur-trice

Daarom zeer veel aandacht voor elke leerling

Prijs: 3 mnd > f 331,- / 2 mnd > f 254,- / 1 mnd > f 145,-

Door intensieve begeleiding eerder klaar voor het diploma-zwemmen

Poster zwemles

Extra aantrekkelijk was dat de zwemleskaart als abonnement gebruikt kon worden voor creatieve zwemuren.

Tekst: Wil Rengers

Illustraties: zwembad Dukenburg

‘Buren van elkaar’ drie jaar later: de familie Zind al Hadid

Mahmoud, Sidra, vader Moutaz en Zahra

Altijd vol goede ideeën

Het interview vindt plaats met vader Moutaz en dochter Zahra. Het is op een vroege donderdagochtend. Moeder Kholoud is - helaas - naar de dokter en zoon Mahmoud is naar school. De kleine Sidra van 10 maanden wordt in de kinderstoel beziggehouden met een peuterprogramma op de tv. Op gezette tijden laat ze duidelijk van zich horen en moet de aandacht even naar haar. Moutaz noemt haar het kostbaarste cadeautje van het afgelopen jaar en glimlacht er breed bij.

In tegenstelling tot het interview van drie jaar terug is Moutaz nu volop zelf aan het woord. Op zich is dat helemaal niets nieuws, maar nu is het in het Nederlands. Al gaat het nog met wat horten en stoten. Een enkele keer valt hij nog terug op zijn dochter als hij specifieke woorden zoekt. Maar vaak wacht hij het antwoord niet eens af en gaat gewoon verder.

Zahra is er ook niet de hele tijd bij, want eigenlijk heeft ze een digitaal college van school. Via haar telefoon volgt ze dat, terwijl er tegelijkertijd ook allerlei andere dingen gedaan worden. Zahra studeert in Den Bosch voor tandartsassistent en treedt daarmee in de voetsporen van haar moeder, die dat in Syrië ook al was. Na deze opleiding wil ze graag nog verder. Enkele certificaten halen en dan door naar de universiteit: tandarts worden.

Onder de titel *Buren van elkaar* heeft de *Werkgroep Vluchtelingen en de Ontmoetingskerk* een reeks interviews afgenomen met in Dukenburg wonende vluchtelingen, nieuwkomers. Met een aantal van hen hebben we nog steeds contact. We willen nu een beeld schetsen hoe het hen is vergaan.

Werkgroep Vluchtelingen en de Ontmoetingskerk

Mahmoud doet het goed op het SSGN (Stedelijke Scholengemeenschap Nijmegen) en kan met de huidige rapportcijfers volgend jaar doorstromen naar de Havo. Zahra merkt nog op dat leerkrachten in Nederland de neiging hebben om kinderen van nieuwkomers (te) laag in te schatten wat betreft de mogelijkheid om school of opleiding te doen. Natuurlijk is het de eerste maanden wat moeilijk wanneer je doorstroomt naar een niveau hoger, maar dat is meestal na een paar maand helemaal bijgetrokken.

Met de zwangerschap verleden jaar heeft Kholoud minder kunnen doen aan vrijwilligerswerk. Laat staan werken aan het opfrissen van haar oude vak van tandartsassistent. En ook de kleine vraagt nu de nodige aandacht.

Moutaz blijft nog steeds borrelen van ideeën en mogelijkheden. Een eerste stichting voor Syriërs is vervangen door een tweede: stichting Al-Mahaba, oftewel *Liefde*. Ook te vinden op Facebook. Wat dat betreft is de titel van het interview van drie jaar geleden nog steeds van kracht: (het bieden van een) *ontmoetingsplek voor nieuwkomers en Nederlanders*. Moutaz is voorzitter van de stichting en momenteel te vinden en actief op de zaterdagochtend in de locatie van de Lindenberg in Aldenhof. Hij is er voor een praatje, advies en oplossen van problemen. Maar eigenlijk zou hij voor de stichting een vaste stek willen hebben. Eén waar ook activiteiten aangeboden kunnen worden rond ontmoeten, spel en advies. In dat kader is hij al wel bekend bij gemeente, *Bindkracht10* en andere instanties. Hij weet dat er genoeg gebouwen of delen van gebouwen leeg staan: hij zou daar best via een constructie van huurkoop door de stichting werk van willen maken. Maar voorlopig blijft het nog bij het goede idee en is er geen antwoord van de instanties.

Droom

Ook de droom van handel drijven speelt nog steeds. Hoewel het momenteel met corona zo goed als onmogelijk is, blijft hij daar zijn zinnen op zetten: de ‘oude’ ervaring uit Syrië toen hij nog allerlei ook internationale contacten had, blijven benutten. Maar niet alleen het virus zit hem bij die droom dwars: het is een ingewikkeld gegoochel met Nederlandse spreekvaardigheid - een onderdeel van inburgeren dat hij nog net niet gehaald heeft - diploma's, uitkering en hoe aan een startkapitaal te komen. En dan is er ook nog de inschrijving in de Kamer van Koophandel en later wellicht de regels van de belastingdienst. Vooralsnog een ingewikkelde kluit waar hij vroeger in Syrië geen last van had bij het zaken doen. Optimistisch als hij is, zegt Moutaz daarmee aan de slag te blijven gaan wanneer corona weer wat luwt. Het zou mooi zijn als er een instantie of adviesbureautje zou zijn dat wat hulp kan bieden in het ontwarren van de kluit.

Feestelijke bijeenkomst

Een ander ding dat aan de orde komt, wanneer corona is afgenomen, is een feestelijke bijeenkomst bij de gemeente, samen met andere nieuwkomersgezinnen, om het Nederlanderschap te ontvangen. Onze koning heeft de aanvraag van het gezin Zind al Hadid goedgekeurd.

Tekst: Fred uit het Broek en Harm Jan van der Veen. Foto: Jacqueline van den Boom

Moed houden

Tijdens een fietsvakantie zei een vriendin bemoedigend tijdens een klim: 'Na elke heuvel komt een dal!' Even later vlogen we fluitend in volle vaart naar beneden. Het korte moment van even niet hoeven trappen was genoeg om daarna weer vol goede moed aan de volgende klim te beginnen.

Deze zomer was zo'n afdaling: onze samenleving stortte zich fluitend in het (bijna) gewone goede leven. Nu zijn we bezig aan de volgende steile klim. Zonder dal in zicht slaan moeheid en moedeloosheid toe. Als het lastig wordt, zingen wandelaars onderweg: 'En van je hela hola, houd er de moed maar in...' Hoe houden wij de moed erin? Tot nu toe hielden twee motto's ons in de Ontmoetingskerk op de been: *zoeken naar wat wel kan én zo nabij mogelijk*. Er kan vaak meer dan je vooraf dacht. Al moet een menig mooi uitgedacht plan toch weer veranderd worden of blijkt het helemaal niet te werken. *Zo nabij mogelijk* is minstens anderhalve meter en een glimlach achter een mondkapje. Om de moed erin te houden hebben we vooral ook Geestkracht en bemoedigingsmomenten nodig. Geestkracht vergroot je veerkracht, want het geeft je creativiteit, hulp en troost. Een bemoedigingsmoment is zo'n ogenblik waarin we elkaar moed inspreken. Oprecht vragen: 'Hoe gaat het met je?' En de tijd nemen om het antwoord te beluisteren. Even bellen, een appje, het delen van wijze of juist grappige teksten. Dat helpt om te blijven geloven dat na iedere heuvel weer een dal komt. Laten we elkaar - nu zingen niet kan - op alle mogelijke manieren toezeggen: 'En van je hela hola, houd er de moed maar in!'

Pastor Joska van der Meer
(Foto: Ann van Rijn)

Openbaar apotheker Hamid Gongai opent een uniek geneesmiddelenpreekuur in Dukenburg

Onlangs opende openbaar apotheker Hamid Gongai een nieuw en uniek geneesmiddelenpreekuur in het Huis van Weezenhof. Deze service is in eerste instantie bedoeld voor heel Dukenburg, maar ook toegankelijk voor mensen uit de rest van de stad.

De service bestaat uit een inlooppreekuur op dinsdag tussen 11.00 en 12.00 uur. Dit gebeurt in dezelfde ruimte die de huisarts op donderdagmorgen gebruikt. Patiënten die problemen hebben met het gebruik van geneesmiddelen of die daarover meer willen weten, kunnen dit met apotheker Gongai bespreken. Dit is een zorg die langzamerhand dringend nodig is. Van diverse kanten vernam ik dat aan een dergelijk spreekuur bij veel geneesmiddelengebruikers grote behoefte bestaat.

Vragen patiënt

Het zou gewenst zijn dat een apotheker bij vragen van de patiënt deze te woord staat. Dat gebeurt wel, maar in de praktijk blijkt dat de afstand tussen patiënt en apotheker groot is. Tevens is de ambiance om advies te krijgen niet vanzelfsprekend. Veel mensen gebruiken, naast de door de dokter voorgeschreven middelen, ook gevaarlijke geneesmiddelen waarvoor geen recept nodig is en die men gemakkelijk bij de supermarkt kan kopen. Dit zijn met name geneesmiddelen zoals ibuprofen en naproxen. Ze zijn niet ongevaarlijk omdat ze maagbloedingen en hartklachten kunnen geven en soms niet passen bij de door de dokter voorgeschreven pillen.

Heel wat patiënten hebben vragen over de spullen die ze slikken. Het zou fijn zijn wanneer ze hierover op hun gemak een deskundige kunnen raadplegen en om meer inlichtingen kunnen vragen, liefst in een rustige sfeer. Bovendien zijn voor een deel van de mensen de bijsluiters moeilijk te begrijpen. Bedenk dat 18 procent van de mensen amper Nederlands kan lezen. Er zijn ook veel mensen die het Nederlands niet machtig zijn.

Om in deze leemte te voorzien probeert apotheker Hamid Gongai, een ex-Dukenburger, nieuwe wegen te bewandelen. Daarom is hij in Weezenhof een spreekuur begonnen waar mensen dergelijke zaken kunnen bespreken. Het is dan wel zaak dat zij hun geneesmiddelenlijst meebrengen. Mensen kunnen deze specialist-apotheker via het Huis van Weezenhof bereiken.

Hamid Gongai

Apotheker Gongai kent Dukenburg goed. Hij is in Aldenhof geboren en hij heeft een tijdje als beherend apotheker in de Malvert-apotheek gewerkt. Na zijn apothekersexamen is Hamid Gongai zich gaan specialiseren. In 2016 is hij als apotheker met de bevoegdheid openbaar apotheker als specialist in het BIG-register ingeschreven. Gongai heeft zich binnen de apothekerswereld op diverse terreinen bewogen. Zo deed hij een onderzoek naar vervalste geneesmiddelen. Gongai zet zich ook in voor vergroening van de farmaceutische zorg. Zijn naam is diverse malen in de pers te vinden. Op de tv was een uitzending waarin hij voorlichting gaf over onder andere het op maat bereiden van geneesmiddelen.

Onafhankelijk

Gongai probeert de huidige geneesmiddelenvoorziening aan te passen aan de behoefte van de patiënten. Momenteel gaat de geneesmiddelenverstrekking nog veelal volgens het oude patroon, dat soms niet meer past bij de wensen van de patiënten. Hij vindt het van belang dat patiënten gebruik kunnen maken van onafhankelijke en deskundige geneesmiddelenvoorlichting, waar patiënten met hun soms moeilijke vragen naar toe kunnen.

Dukenburg heeft de primeur van een dergelijke onafhankelijke geneesmiddelenvoorlichting. Reden waarom ik in deze bijdrage extra aandacht aan dit initiatief schenk. De tijd zal leren hoe zich dat verder ontwikkelt.

Tekst: Janwillem Koten

Foto: collectie Hamid Gongai

Brede school De Aldenhove

‘Zelfstandig leren: in de toekomst kan je niet zonder’

In een serie beschrijft *de Dukenburger* alle basisscholen in Dukenburg. Dat gebeurt door middel van interviews met de schoolleiding en (zo mogelijk) met een leerkracht. In dit nummer staat Brede school De Aldenhove centraal. Een gesprek met Yolande Hartkamp. Al 25 jaar verbonden aan de school. De laatste tien jaar als directeur.

Als je voor het eerst de school bezoekt, lijkt je aan te komen op een dorpsplein met veel bomen. Je ziet spelende kinderen en een gebouw met veel ingangen. De redacteuren van *de Dukenburger* gaan dan ook door een verkeerde deur naar binnen. Om vervolgens door een levendige school met gangen vol kleurrijke schilderijen van leerlingen te lopen. Een prachtige 50 van 50 jaar Aldenhof ontbreekt niet. Directeur Yolande laat deze leerlingkunst na het gesprek opnieuw met trots zien.

Wanneer je googelt op Brede school De Aldenhove zie je al gauw deze tekst: ‘De doelstelling van de Brede school De Aldenhove is het optimaliseren van ontwikkelingskansen voor kinderen in de wijk Aldenhof (thuis, op straat en op school). Het vergroten van de ontwikkelingskansen van kinderen kan nooit zonder ouderbetrokkenheid’.

Kleinschalig

Yolande onderstreept dit meteen. ‘Onze school is kleinschalig, hoewel ons leerlingenaantal de afgelopen jaren gestaag is gegroeid. Onze school staat midden in de wijk. Zonder intensief contact met ouders kunnen wij ons werk met kinderen niet goed doen’.

Yolande vervolgt: ‘Kinderen leren het beste als zij structuur krijgen en zich veilig en lekker in hun vel voelen. Kleinschaligheid helpt daarbij. En we hebben gelukkig weinig verloop van personeel. Kinderen zien daarom niet steeds andere gezichten. Toch moet je goed nadenken over hoe je die kleinschaligheid zo goed mogelijk kan inzetten. Daarom hebben we een paar jaar geleden – in overleg met ouders – ons onderwijs ‘gerenoveerd’. Dat betekent dat we de indeling in *jaargroepen* minder strikt hebben gemaakt. Nu zijn er basisgroepen met activiteiten, die door leerlingen gemeenschap-

Yolande Hartkamp

pelijk gedaan kunnen worden, zoals start van de dag, vieringen, thema-activiteiten, zoals handvaardigheid, tekenen, wereldoriëntatie of gym. Daarnaast zijn er groepen waar het (individuele) niveau doorslaggevend is. Dan gaat het om taal, spelling, lezen, begrijpend lezen en rekenen.’

Onderwijsvernieuwing

‘De laatste jaren is ons team druk bezig het onderwijs verder aan te passen aan de moderne tijd. Dan gaat het niet alleen om de ontwikkeling van online leren als gevolg van corona, maar over alle aspecten van zelfstandig leren. Zelfstandig (kunnen) leren wordt bij alle vormen van onderwijs steeds belangrijker: in de toekomst kan je niet zonder. Leerlingen krijgen te maken met vragen zoals: hoe ik moet plannen, wat heb ik al gedaan en wat ik nog moet doen? Hoe komt het dat iets niet lukt en wat heb ik goed gedaan? Waarom is dat goed? Al die vragen bespreekt de leerkracht samen met het kind. Deze vernieuwing is in samenspraak met de ouders tot stand gekomen. Uit de eerste evaluaties blijkt dat leerlingen erg blij zijn met deze nieuwe aanpak’, vertelt Yolande trots.

Aansluiting met vervolgonderwijs

‘Deze nieuwe vorm van leren sluit goed aan bij het vervolgonderwijs. We werken daarom nauw met hen samen. De hogeschool en de

universiteit zijn – door middel van het doen van onderzoek – daarbij betrokken’, aldus Yolande, die verder benadrukt dat door kleinschaligheid geringe verschillen in doorstroming naar vervolgonderwijs in percentages soms heel groot lijken: ‘Soms heb je voor een bepaald schooltype een paar leerlingen minder. Soms een paar meer. Maar als je dat verschil vergelijkt in percentages krijg je opeens een groot getal.’

Toekomst

‘De toekomst is natuurlijk onduidelijk door corona’, vertelt Yolande. ‘Maar ik ben trots op dit team. Trots op de manier zoals we met elkaar doorgaan en oog houden voor de toekomst van onze kinderen. Dat biedt hoop. En we kijken uit naar het opknappen van de speelplaats. Dat werk start in november. Dan wordt onze school ook weer een stukje mooier.’

Tekst: Toon Kersemakers en Peter Saras

Foto: Peter Saras

Gegevens school

Aldenhof 60-01, 6537 DG Nijmegen
E-mail: directie.aldenhove@conexus.nu
Website (onder constructie):
www.de-aldenhove.nl

Omdat deze Twentse rolprent ABN* is ondertiteld, is het bekijken iedereen aan te bevelen. Zolang de film draait bij Pathé en/of Cinema Roma/Wijchen, Cine Twins/Malden of aan de Van Heemstrabaan/Beuningen. Mogelijk elders in het land. Die kans is reëel, want *De Beentjes* heeft meegedongen naar het Gouden Kalf 2020. Die onderscheiding werd binnengehengeld door *Buladó* van de Antilliaanse filmmaker Eché Janga. In deze verfilming wordt Papiaments gesproken, de eilandentaal in de Cariben. De inhoud gaat over een meisje dat wordt opgevoed door haar rustige vader en flamboyante temperamentvolle opa. Het is opmerkelijk dat films in een (Nederlandse) streektaal zulke kaskrakers vormen. *De Beentjes* dankt het succes aan de hoofdspeler: Hermenegildus Felix Victor Maria. Wie is dat? Plak er de familienaam Finkers achter en dan valt het Euro-tien-centstuk: Herman Finkers! Als rasechte Twentenaar/Tukker houdt de cabaretier zich actief bezig met het dialect dat tussen Dinkel en Regge gesproken wordt. Vanuit

die positie kwam zijn idee een mooie film te maken, overgoten met subtiele, droge HF-humor. Wel met de bedoeling hem in heel Nederland te kunnen draaien. Welnu, *De Beentjes* is de hervertelling van een Tsjechisch origineel over Gedda en haar geliefde echtgenoot Jan. Gedda (zo spreek je de naam Gerda in het Twents toevallig ook uit! Gerda dus) houdt verstikkend veel van Jan. Ze denkt zelfs na voor hem. Jan besluit daarom zich voor te doen als dementerend, tot verbazing en groeiende bezorgdheid van Gerda. Terechtgekomen in een verpleeghuis maakt Jan er eerst een feestje van, maar op enig moment neemt-ie strak gepland de benen (zijn eigen) om met een ezel een voetreis te ondernemen over de Duitse grens. Naar de beentjes van Sint Hildegard. Het avontuur begint dan pas goed en steekt hilarisch in elkaar. Pure humor: een lach in een traan. HF zou er zelf over kunnen zeggen: 'Ik ben de laatste tijd een beetje vergeetachtig, dacht ik.'

* Algemeen Beschaafd Nederlands

Aha...

Toen de tweede coronagolf kwam aanrollen, dachten de (klein-)kinderen van een Dukenburgse oma dat **zij** hen wel kon helpen. Niet als verpleeghulp, want haar nageslacht mankeerde gelukkig niets. 'Nee', dachten ze, 'oma is met pensioen en heeft door de pandemie niet veel te doen.' Ja-ja. Maar geen probleem, oma nam een dun album met harde kافت in ontvangst. Op de vooromslag zie je grazende koeien in een sappig weiland. Aan de achterkant een prachtige zonsondergang boven de Waal. De titel van het werkje luidt 'n *Praotje bij 'n Plaotje*. De toelichting: 'Dit album bevat vooral historische afbeeldingen van Afferden, Deest, Druten, Horssen en Puiflijk.' De histo-vereniging Tweestromenland werkte samen met de grootgrutter-die-op-de-kleintjes-let. Waar je bij je boodschappen de genummerde gratis stickers kreeg om in het album te plakken. Aha, daar zijn oma's goed voor ... Zoals vaker bij plaoitjes-acties ontbreekt er altijd een flinke handvol. Heeft de actie soms niet lang genoeg geduurd, of hamsterde jij onvoldoende levensmiddelen? Hoe dan ook, oma sloeg aan het stickeren. Wat ze allang vermoedde, werd bevestigd door de tekst in het album: 'Binnen de ge-

Stadswild

Het tv-programma *Man bijt hond* stamt uit 1999. Vertoond in de vooravond keken er best veel mensen. Tenzij je het verguisde, want de humor was apart. Zo speelde er een *dom blondje* mee achter de supermarktkassa. Derde kerstdag vroeg een alsof-collega: 'En, hebben jullie wild gegeten?' Waarop blondje antwoordde: 'Wij eten nooit wild, wij eten altijd rustig.' 'Rustig', 'wild' en 'eten' zijn woorden die vaker samengaan. Kijk maar mee naar een Dukenburgs flatgebouw. Alle appartementen hebben een balkon achter en vrij uitzicht aan de voorkant. Op een warme nazomermiddag zaten twee broers rustig op

BLACK FRIDAY

Wijsneus

Aanstaande 29 november is er de uit Amerika overgewaaid superuitverkoopdag *Black Friday*. De winkeliers alhier hebben dit fenomeen omarmd en doen dapper mee. Een versgebakken tiener merkte op: 'Wat nou, Sinterklaas krijgt van kleur verschoten pieterbazen en wij worden gelokt om te shoppen op Black Friday. Zullen we er Roetveegvrijdag van maken?'

meente Druten vervult dit dorp een spilfunctie. Van oudsher was Druten iets meer dan 'n ander.' Niet zomaar stond Druten bekend als *het Haagje van Maos en Waol*. Het dorp herbergde een kasteel (geslacht Van Deelen), een theehuisje op d'n Dijk, een Ambtshuis, belangrijke takken van industrie, de Boldershof en het klooster van de Franse Zusters. Uiteraard kerken en scholen, waarvan *de Kubus* een fraai eigentijds kindcentrum is dat ook onderdak geeft aan de muziekschool. Leerlingen – ook volwassenen – brengen regelmatig de speciaal gecomponeerde Máxima-tango ten gehore. Met Kerst is er steevast een optreden in het Immanuëlkerkje aan de Kattenburg. Ook dit jaar?

Onder de gebedshuizen steekt de HH Ewaldenkerk met zijn ontelbare torentjes de andere reli-adressen naar de kroon. In het donker is het kruis op de hoogste toren goudkleurig verlicht. Uiteraard wordt de stoomtram niet vergeten, met de remise aan de Meester Van Coothstraat en een antiek tramhaltebord aan de achterzijde van het complex.

Vorstelijke belangstelling voor Druten was er bij hoogwater ten tijde van Koningin Wilhelmina. Kort na WO-II bezochten prins Bernhard en Koningin Juliana onder grote belangstelling het Waaldorp. En in 1995, toen het land van Maas en Waal was leeg gelopen aan bewoners, kwam Koningin Beatrix poolshoogte nemen.

Hogestraat met HH Ewaldenkerk in Druten

Wat voor de Dukenburger oma een verrassing vormde bij het stickeren: aan sporthal *de Heuvel* hangt een kunstwerk van Ted Felen, 'onze' BN'er/BD'er (Bekende Nijmegenaar maar ook Bekende Dukenburger). Van zijn collega beeldend kunstenaar Huub Kortekaas uit Winssen staat een grote tulp in cortenstaal aan de doorgaande weg Koekoek. Intussen

vrijwel net zo ingeburgerd als het beeld van de Leste Mert: twee agrariërs die hun koop/verkoop bezegelen met 'handjeklap'. Het Charles Dickensfestival, jaarlijks in december, is nog te jong om in het historisch album een plekje in te nemen. Dit jaar is het festival uitgesteld vanwege RIVM-richtlijnen tot volgend jaar.

hun balkonnetje te genieten van de knaloranje zonsondergang. De ene broer zag een vredig tafereeltje beneden bij het grasveld in de

struiken. Daar lag een wit-met-zwart-gevlekte zwervkat te soezen, buikje volgegeten met wat bewoners voorschotelden. De broers wisten niet dat deze Frederikfluweel helemaal geen zwerver was, maar een van zijn oppasadres weggelopen eigenwijsneus. Een poes, een vrouwtjeskat nog wel. Totdat het de broers opviel dat er overal postertjes hingen met *Vermist*. Plus een foto van de 'koe'poes. Eén belletje naar het 06-nummer en ja hoor, daar kwam de gastheer opdagen om zijn logeetje Farah te vangen. Met dank aan de broers en hun oplettendheid.

Diezelfde namiddag keek aan de voorzijde van dezelfde hoogbouw een tiener naar buiten. 'Mam, kom eens gauw', alarmeerde hij. 'Die meneer daar laat zijn hond steeds in de vijver springen. Nu zit die hond achter ganzen aan en kijk nou, hij heeft er één te pakken.

Dat kán toch niet!' Voordat moeder en zoon ook maar iets konden ondernemen, klom de hond uit het water met de dode gans in zijn bek. Het baasje lachte de hond trots toe, nam de gans over en gooide de dode vogel in het riet. De tienerjongen kon zijn tranen niet bedwingen, maar baasje en hond zagen dit uiteraard niet. De hond kreeg zelfs een snackje van zijn onvolprezen 'baas'. Braaf Boris, braaf hoor. Het jachtseizoen loopt van oktober tot januari. De 'jacht' van bewoners op huisdieren die vermist en teruggevonden moeten worden is prima, het hele jaar door. Maar om je hond plompverloren op een 'wild' dier los te laten, verdient géén hoofdprijs. Een huishond krijgt ongetwijfeld voldoende brokken, die hoeft het dier buiten dan ook niet te maken.

VERGETEN VERLEDEN

De nieuwe Vereeniging

Op zaterdag 6 februari 1915, 's avonds om 8 uur, werd het nieuwe gebouw van de Vereeniging geopend. Dat was hard nodig, want het oude gebouw voldeed niet. Naar verluidt weigerde Willem Mengelberg, de dirigent van het Concertgebouworkest, er op te treden. De nieuwe Vereeniging vond hij zó geweldig dat zijn orkest er juist vaak speelde.

Net vóór de opening mocht een journalist van de *Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant* het nieuwe gebouw bekijken. Op 7 februari publiceerde de krant zijn uitgebreide artikel. Toen zonder foto's. Op deze pagina's staat zijn verhaal opnieuw, nu met foto's uit 1915. Het artikel is voor de moderne bezoeker een feest der herkenning. Toch staan er 'nieuwjes' in. Zo was de huidige Annazaal oorspronkelijk een biljartkamer.

De nieuwe „Vereeniging“.

Heden, Zaterdag 6 Februari, is voor de „N. V. Concertgebouw de Vereeniging“ de groote dag aangebroken, dat het nieuwe feestgebouw voor de leden zijn deuren zal openen. Men heeft het stoute stuk bestaan om in een tijdsverloop van ruim acht maanden op de plaats van de oude een nieuwe „Vereeniging“ te doen verrijzen, waarop heel onze stad

trotsch mag zijn omdat zij getuigt van Nijmeegsch kunnen en van Nijmeegschen durf. En slechts een paar uren nadat deze regelen door den druk vermenigvuldigd zijn, zullen zij, die tot de uitverkorenen behooren om den eersten officieelen avond in ons nieuwe feestgebouw mee te maken, gelegenheid hebben het vele schoons te aanschouwen dat achter de statige gevels en binnen de hooge muren in de laatste maanden gewrocht is. En die honderden, wij twijfelen er niet aan, zullen zich met ons er in verheugen, dat Nijmegen, thans een stad van ruim 60000 inwoners, voor zijn concerten, opera's, tooneelvoorstellingen, congressen etc. een gebouw heeft verkregen, een groote stad ten volle waardig; dat deze wondermooie stichting uit- en inwendig beantwoordt aan de hoogste eischen van praktisch nut en aesthetica; dat ons schoone Keizer Karelplein met een monument is verrijkt dat door stadgenoot en vreemdeling als de gelukkigste vereeniging van natuur en kunst beschouwd zal worden.

Het ligt niet op onzen weg om in dit artikel met vele woorden van blijdschap en waardeering te gewagen van al hetgeen ertoe leidde, dat het oude, voor zijn doel in dezen tijd niet meer geschikte concertgebouw van het tooneel verdween om plaats te maken voor de nieuwe „Vereeniging“. En ook mogen wij ons ontslagen achten van de taak om uitvoerig stil te staan bij het hoogst lofwaardige werk van de stadgenooten die dezen hyper-modernen phoenix uit zijn asche deden verrijzen. Want hoe gaarne wij daarmee zouden beginnen — we zijn overtuigd dat dit alles door anderen hedenavond in het officieele gedeelte van de feestvoorstelling op beter wijze

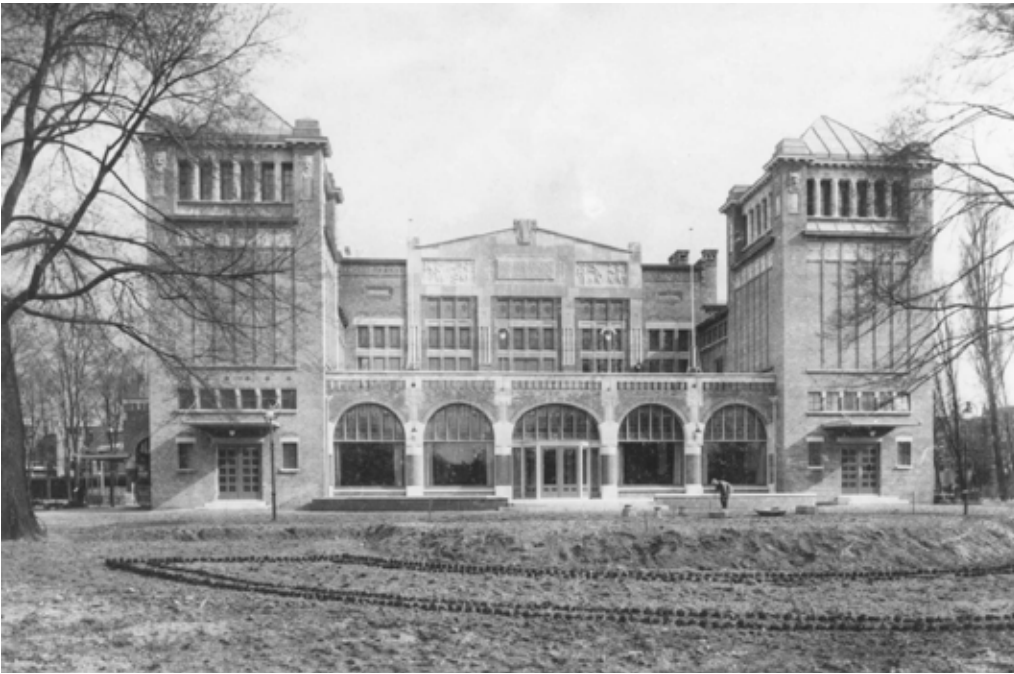
en in juister bewoordingen aan de vergetelheid zal worden ontrukkt.

Hetgeen wij ons voor oogen hebben gesteld is het geven van eene beschrijving van het nieuwe, zoo goed als voltooid gebouw voor de talloos velen die hedenavond niet ter „Vereeniging“ opgaan en nog eenige dagen of weken geduld zullen moeten hebben met het uiting geven aan hunne bewondering voor de schepping van onzen knappen stadgenoot den heer Oscar Leeuw, den man die al door menig fraai bouwwerk in den lande zijn reputatie als bouwmeester vestigde maar voor wien de voltooiing van deze stichting toch de meest betekenende bladzijde van zijn nog lang niet afgesloten levensboek moet zijn. Het roemen van de hoedanigheden van het nieuwe feestgebouw zal, het lijdt geen twijfel, zijn het roemen van den naam Leeuw, en de gedachte, dat dit grootsche werk het geesteskind is van een Nijmegenaar en uitgevoerd kon worden bijna uitsluitend door mede-stadgenooten, zij streelt ontegenzeggelijk de eigenliefde van elk ingezetene der oude Karelstad en is in staat hem of haar tot een chauvinisme van de goede soort te voeren.

Een gelukkige omstandigheid is ongetwijfeld deze geweest, dat de heer Oscar Leeuw in zijn broeder Henri den man had bij wien al hetgeen tot het decoratief gedeelte, in den ruimsten zin, van het gebouw behoorde, in zulke uitstekende handen was. Aan deze omstandigheid, aan dit ingrijpen en aanvullen van elkanders werk, aan dit als door onzichtbare draden tot één geheel samenweven van beider intensies danken we het ongetwijfeld, dat in het gebouw der beeldende en decoratieve Kunst de eer is gegeven, welke haar zeer zeker toekomt maar die men bij groote moderne bouwwerken, vooral in ons vaderland, dikwijls vergeefs zoekt.

Het gebouw heeft in alles een grootsteedsch cachet. De grootsche opzet, de breede lijn welke gevolgd is, de soliede, theorie aan praktijk parende gedachte welke aan het geheel ten grondslag ligt en vervolgens de volkomen consequentie die bij de uitvoering tot in de geringste details is betracht — men voelt ze bij eene bezichtiging telkens weder aanwezig en al die raderen grijpen zoo heerlijk ineen dat het niet anders kan of de machine moet met nooit verstoorde regelmaat loopen. En nu mogen we hier wel verklappen, dat de heer Oscar Leeuw aan het definitieve ontwerpen van zijn schepping een ernstige studie van dergelijke bouwwerken in de groote steden van binnen- en buitenland heeft doen voorafgaan. Het beste uit het beste van elders heeft hij getoetst aan hetgeen voor Nijmegen wenschelijk en..... mogelijk was en met kostelijk resultaat.

De grondslag van het gansche ontwerp is geweest de overweging wat het gebouw moest geven, hoe de inwendige inrichting diende te zijn om een geheel op te leveren dat voor zijn veelzijdig doel aan de hoogste eischen zou voldoen. En toen dit alles was vastgesteld heeft de bouwmeester er naar gestreefd het inwendige te doen spreken naar buiten, d. w. z. den uiterlijken vorm zodanig te doen zijn dat het gebouw van buiten aangaf wat het in-

Voorgevel van Concertgebouw de Vereeniging gezien vanaf het Keizer Karelplein.

wendig bevatte. In dit systeem van werken ligt het geheim, dat de heer Leeuw er onzes inziens zoo uitmuntend in geslaagd is een bouwwerk het aanzijn te schenken dat voor zijn bestemming volmaakt geschikt zal blijken te zijn, terwijl ook het uitwendige, en wel in het bijzonder de voorgevel en de gevel van den hoofdingang, tot voorbeeld kan strekken van het samengaan van het nuttige en het schoone, twee hoofdeigenschappen die bij een gegeven als het onderhavige, elkander geenszins behoeven uit te sluiten. Integendeel, diezelfde uniforme gedachte, waarop wij hierboven reeds wezen, vindt de opmerkzame beschouwer ook in het onderling verband van exterieur en interieur terug.

De monumentale v o o r g e v e l van het gebouw is gericht naar het Keizer Karelplein op een afstand van 40 M. van de stoep langs dit plein. Twee massieve torens flankeren het binnengedeelte, waarin boven een ruim terras een gestyleerde lier den naam van „de Vereeniging” in gouden letters kroont. Daaronder twee fraaie beeldengroepen (bas-reliefs) van Henri Leeuw.

De hoofdingang is aan de zijde van den Oranjesingel en werd niet in den voorgevel aangebracht om den grooten foyer, dien men van af het Keizer Karelplein gelijkvloers ziet, geheel tot zijn recht te doen komen en van hier uit een onbelemmerd uitzicht op het plein te waarborgen. Boven den hoofdingang breken, evenals in den voorgevel, zandsteen-ornamenten het baksteen, waaruit de muren overigens zijn opgetrokken, op zeer gelukkige wijze; ook hier een gestyleerde lier waaronder het jaartal 1914 in Romeinsche cijfers en fraai beeldhouwwerk. De hoofdingang is een overdekte portiek, welke aan de voorzijde voorzien is van eene marquise, waaronder de rijtuigen doorrijden tot vlak voor de stoep welke naar de openslaande deuren leidt. De marquise biedt aan beide zijkan-ten toegang voor de voetgangers, zoodat deze in het geheel geen hinder van de rijtuigen hebben. Ook de toegangen van den Oranjesingel af zijn voor rijtuigen en voetgangers afzonderlijk.

Alvorens nu met onze lezers het gebouw te betreden willen wij nog enkele mededeelingen van algemeenen aard doen. Allereerst dat het vele schoone slechts zeer gebrekkig in woorden is weer te geven en dat de bijzondere hoedanigheden van het bouwwerk eerst bij eene aanschouwing afdoende blijken. Zoo kan dit verslag niet alle recht doen wedervaren aan die heerlijke harmonielijnen en tinten, die bij het bezichtigen telkens opnieuw naar voren komt. Van de fraaie kleurenschakeering, van den verrukkelijken „Farbenschau” zooals de Duitschers zeggen, die in de concertzaal in de eerste plaats maar evenzeer in foyers, promenoirs en vestibule het oog bekoort, zullen de bezoekers wel zeer genieten. Men heeft hier inderdaad een harmonieus geheel met uitstekende proporties en onderling verband der afzonderlijke deelen, waarvan elk zijn taak te vervullen heeft tot volmaking van de eenheid.

Laat ons hier nog enkele andere goede eigenschappen, die een gebouw als dit aan de hoogste eischen doen beantwoorden, opnoemen. Daar heeft men de mooie verlichting overdag, dank zij de gelegenheid welke Moeder Natuur gegeven is om haar lichtbundels naar hartelust door de groote, halfronde vensters naar binnen te zenden. Hoe uitstekend zullen bij tentoonstellingen in de „Vereeniging” de geëxposeerde kunstwerken tot hun recht komen en hoe zal men bij groote congressen e. d. het waardeeren, dat aan het Nijmeegsche feestgebouw het halfduister van vele groote vergaderzalen vreemd is! Wij wijzen verder op het prachtige systeem van centrale verwarming gecombineerd met luchtverschik (door roosters in de muren van zalen en gangen treedt de warme lucht binnen). Dat het geheele gebouw electrisch verlicht is behoeft nauwelijks gezegd; maar wel worde er de aandacht op gevestigd, dat het licht wordt aangevoerd door twee afzonderlijke kabels, waarvan eene als reserve-kabel fungeert. „Rechts en links” is in het geheele gebouw streng doorgevoerd: rechts vindt men alleen oneven, links slechts even nummers van zitplaatsen en garderobes.

Twee zaken zijn er intusschen, die het meest van alles de aandacht en waardering verdienen en die onze nieuwe „Vereeniging” stempelen als een huis van den eersten rang. Wij bedoelen in de eerste plaats de bewonderenswaardige wijze, waarop de ontwerper er in geslaagd is voor de veiligheid van de honderden bezoekers, die bij een uitverkochte zaal aanwezig zijn, te zorgen. Zelden hebben wij in de groote steden van binnen- en buitenland dergelijke gebouwen gezien waar zoo aan alle kanten gelegenheid was om in geval van nood in een minimum van tijd de straat te bereiken. Hoevele in- en uitgangen, gelijkvloers, op de verdiepingen en bij het „verblijf der engelen” wij gisteren bij onzen rondgang niet opgemerkt hebben, weten wij niet. Maar dit staat vast, dat wij een sterken indruk hebben medegenomen van de veiligheid der aanwezigen op alle rangen.

In onmiddellijk verband hiermede staat de tweede door ons beoogde zaak: de groote zorg die door den architect is gedragen om het gebouw zooveel mogelijk brandvrij te maken. De belofte, door hem indertijd bij de tentoonstelling der plannen en teekeningen in dit opzicht gedaan, is alleszins in vervulling gegaan. In verband met de eischen door de acoustiek gesteld moesten de vloer en de overkapping van de groote concertzaal — en ook van de kleine, nog niet voltooide zaal — van hout gemaakt worden, maar overigens zijn alle wanden, trappen, galerijen enz. uit gewapend beton opgetrokken, waardoor het gebouw in hooge mate brandvrij, is geworden. En wat de tooneelinrichting betreft heeft men nog extra maatregelen (brandscherm!) genomen, waarop wij hieronder nader terugkomen.

En thans, nu wij de principes van het bouwwerk en zijn voornaamste hoedanigheden de revue hebben laten passeeren, kan met de aangekondigde wandeling door het gebouw begonnen worden.

Wanneer men door een der vier groote dubbele deuren van de portiek geschreden is, staat men in het voorportaal, waarin zich links en rechts de loketten voor den kaartverkoop bevinden. Het voorportaal leidt naar de entree, een flinke, aan weerszijden door tochtdeuren afgesloten ruimte: hier heeft

Hoofdingang van Concertgebouw de Vereeniging.

men aan zijn rechterhand de directiekamer en aan de andere zijde den toegang tot de tweede galerij.

Door de entree komen wij in de vorstelijke vestibule, met afmetingen van 22 bij 15 M., waar zich de prachtige hoofdtrap naar het amfitheater en balkon bevindt, van waaruit men een blik slaat in den ruimen grooten foyer aan het parterre-terras, waarop links en rechts ook de beneden-promenoirs uitloopen. Terecht mag men de vestibule met haar statige kolommen (Laaser-marmer) den hartader van het gansche gebouw noemen en men kan er zeker van zijn dat bij voorstellingen van beteekenis het mondain schouwspel in deze prachtige hall in een profusie van licht uit de fraaie elektrische lampen interessant moet zijn en hem of haar, die vatbaar is voor droomen over het onderwerp „Nijmegen wereldstad” stellig naar het hoofd moet slaan!

Alvorens nu een der wandelgangen in te slaan begeven wij ons even door een der glazen deuren naar den grooten foyer, welks inrichting keurig is in één woord. Men sehente o.m. zijn aandacht aan de fraaie lambrizeering van marmer (Vert des Pyrenées), aan de kapitelen van Henri Leeuw. Door een portiek, welke het onaangename tochten uitsluit, komt men op een ruim terras aan de zijde van het Keizer Karelplein waar men des zomers een heerlijk zitje heeft, doch niet minder in den foyer zelf, waarvan de groote spiegelruiten geopend kunnen worden. Uit deze zaal schrijden wij langs het groote buffet met koffiekeuken enz. naar de biljartkamer aan de zijde van de St. Annastraat, eveneens een flink lokaal met een aardige nis voor het plaatsen der queues.

Wij keeren terug naar da vestibule en slaan de gang aan onze rechterhand in. Een ruime promenoir, waaraan over de geheele laagte garderobes liggen met coquette spiegels, voor de dames nu eenmaal onmisbaar. Als bijzonderheid vermelden wij hierbij dat tijdens de voorstellingen alle garderobes door gordijnen gesloten wonden. Tegenover de garderobes bevinden zich de ingangen naar de zaal en het amfitheater en bij het betreden daarvan bereikt onze bewondering voor de schepping der heeren Leeuw haar hoogtepunt. De grote zaal heeft in totaal eene afmeting van 33½ bij 21 M. Voor tweederden is de vloer horizontaal en voor een derde loopt deze amfitheatergewijze op. Overal, in zaal, amfitheater en balkon zijn klapstoelen geplaatst, welke op een ingenieuze wijze aan elkander en den vloer zijn bevestigd doch zoodanig dat ze met het oog op bals e. d. in betrekkelijk korten tijd weggenomen kunnen worden. En waar al die mooie, gemakkelijke zetels dan blijven? Kijk, zoodra het opruimingswerk begint openen zich achterin die zaal twee groote luiken en in de ruimte onder het amfitheater vinden de stoelen mitsgaders de rails waarop ze vastgemaakt waren dan plaats.

Na aldus in de geheimen van het stoelen-vraagstuk te zijn doorgedrongen kijken wij eens verder rond in de zaal. Eigenlijk hadden wij dat reeds gedaan, want kan het anders dan dat onmiddellijk bij het binnentreden het oog geboeid wordt door de vele schoonheden die men overal tegelijk ontwaart? Is het noodig in het bijzonder de aandacht te vestigen op de drie prachtige elektrische kronen? Op de lichtschalen onder de galerij, die een matten, niemand hinderenden lichtglans verspreiden? Op het

De grote zaal gezien vanaf het toneel met amfitheater, eerste galerij (balkon) en tweede galerij.

zeer mooie plafond, een meesterstukje van pleisterwerk, waarmede de uitvoerders van het stucadoors- en ornamentwerk, de heeren Chr. J. Clemens en L. van der Waarden alhier, alle eer inleggen. Op het keurige schilderwerk, dat belangrijke onderdeel van elken „Neubau” welks uitvoering door den heer Antoon Mom alhier op hoogst loffelijke wijze is geschied? De bezoekers zullen dit alles hedenavond en bij de volgende gelegenheden zelf opmerken en wat zij bovenal met groten ingenomenheid zullen begroeten is dit, dat de balcon van gewapend beton zonder steunpunten zijn vervaardigd, zoodat men van elk punt in de zaal een ongestoord uitzicht op het toneel heeft en de strijd van de toeschouwers in de zijrijen met de pilaren — wel een der meest ongerieflijke zaken in de oude „Vereeniging” — thans tot het verleden behoort.

Vestibule gezien in de richting van de biljartkamer.

Vóór het toneel zien wij het verdiept orkest, waar ruimte is voor 70 muzikanten. Bij uitvoeringen, en dit zullen er zeer zeker vele zijn, waarvoor het verdiept orkest niet gebruikt hoeft te worden, wordt de opening tusschen zaal en toneel overbrugd; het orkest is dan gemaskeerd en het toneel zelf ondergaat daarmede tevens een niet onbelangrijke uitbreiding.

Wij keeren in de wandelgang terug en vinden aan het eind daarvan een tweede trap naar de balcon. Alle gelegenheid derhalve om spoedig boven te komen! Bij deze trap — aan de andere zijde van het gebouw heeft men denzelfden toestand wat wandelgang, garderobes, trap etc. betreft — bevinden zich boven en beneden toiletten met toebehooren.

Alvorens nu de hoofdtrap in de vestibule of een van deze bijtrappen te beklimmen om op de balcon of in het amfitheater een kijkje te nemen, begeven wij ons op het toneel, die belangrijke afdeling van een theaterzaal waar den toeschouwer anders het „Verboden toegang” onverbiddelijk tot halt houden gebiedt. Moge men het hedenavond voldoende waarderen, dat ook de schitterende tooneelinrichting bezichtigd kan worden, want wij aarzelen niet dit een der mooiste onderdelen van het gebouw te noemen. De heer Leeuw heeft hiervan blijkbaar een grondige studie gemaakt en hij is er in werkelijkheid in geslaagd onzen nieuwen kunsttempel van eene tooneelinrichting te voorzien welke in alle opzichten aan de eischen van het moderne theater beantwoordt. Dit merkt men al reeds op bij het passeeren van de acht kleine eenspersoons- en acht groote vertrekken resp. voor solisten, directie, koristen etc. Deze vertrekken bevinden zich aan weerskanten van het toneel en in het sous-terrain. En gelijk het toneel zelf door een brandscherm van de zaal volkomen is afgesloten, is deze tooneel-entourage met hermetisch sluitende deuren van het overige gebouw afgescheiden. Ontstaat er brand op het toneel — door een wonderstaaltje van hedendaagsche techniek, t. w. door een enkelen druk op

Een houten lichtkroon in de grote zaal.

een knop in zaal of directiekamer, zakt het reusachtige brandscherm automatisch (het kan ook op de gewone wijze met een lier omhoog of omlaag gebracht worden), de toegangsdeuren van het tooneel houden de vlammen onverbiddelijk tegen en een ieder die zich op het tooneel bevindt heeft alle gelegenheid om door een der onderscheiden deuren het gebouw aan den achterkant te verlaten!

Dit wat de mogelijkheid van brandgevaar aangaat. Maar er is nog wel aan iets anders en aangename gedachte bij het ontwerpen van deze prachtige tooneelinrichting. Men hoore toe! Het tooneel is breed 16 M. en heeft met het achtertooneel een totaal-diepte van 17 M. Op dat oppervlak zou een heerenhuis van behoorlijke afmetingen gebouwd kunnen worden. Grote openslaande deuren, welke een auto b.v. kunnen doorlaten, bevinden zich aan den achterkant van het gebouw. Hierdoor wordt alles wat aan coulissen en requisieten door de gezelschappen wordt medegebracht naar binnen getransporteerd. Het tooneel kan zoowel voor opera- en tooneelvoorstellingen als voor concerten gebruikt worden. Voor de eerste is een complete verzameling coulissen met toebehooren aanwezig, die mechanisch omhoog gehaald of neergelaten kunnen worden, en voor de laatste — de concerten — is een muzieknis vervaardigd, welke eveneens door een speciale mechanische inrichting verplaatst kan worden. Deze nis met hierbedoelde inrichting heeft alleen nagenoeg f 5000 gekost. Onnoedig hieraan toe te voegen, dat de installatie van de tooneelbelichting ook op moderne leest is geschied.

Wij verlaten thans het tooneel, wandelen door een der promenairs naar de vestibule terug en bestijgen de monumentale hoofdtrap, welke van boven geflankeerd wordt door twee K a r r i a t i d e n, verkleiningen van een prachtig beeld door den vader van den architect indertijd gebeeldhouwd en waarvan deze reproducties door de zoons zijn geschonken tot versiering van hunne stichting. Na ons eerst in het a m p h i t h e a t e r overtuigd te hebben van den mooien kijk dien men hier op tooneel

en zaal heeft, komen wij op de wandelgangen voor het b a l c o n of eerste galerij, welke aan de beide zijden en in het front van de zaal is aangebracht. Drie rijen klapstoelen en nog een vierde rij gewone stoelen, bieden plaats aan honderden bezoekers. Bedoelde wandelgangen met garderobes, toiletten etc. zijn hier gelijk aan die van beneden.

De toegang tot de t w e e d e g a l e r i j, welke alleen in het front van de zaal, dus boven het front-balcon is aangebracht, bevindt zich in de entree of tochtal vóór de vestibule. Een flinke, gemakkelijke, in wentelvorm gebouwde trap voert naar deze hooge regionen, naar dezen inderdaad keurigen rang, van waar men een uitstekenden blik op het tooneel heeft. Hier heeft de architect tevens zijn speciale aandacht gewijd aan het vraagstuk van den nooduitgang en hij is daarin zeer gelukkig geslaagd, want ingeval van nood bevinden alle bezoekers van het „schellinkje” zich in enkele minuten op het dak, waar zij (gewapend beton) rustig kunnen wachten tot de normale terugweg veilig is — de stevige vensters zijn van draadglas waar de vlam niet doorheen kan — of langs een brandladder naar den beganen grond kunnen afdalen.

Wanneer wij nu ten slotte nog mededeelen, dat de groote concertzaal ruim 1700 menschen kan bevatten; dat aan den kant van den St. Annastraat de gerieflijke woning van den directeur, den heer L. J. van Oudheusden, is gelegen en dat aan deze zijde van het gebouw, gelijkvloers en als sous-terrain, alles bijeen is wat tot de afdeling bediening en personeel behoort (vooral: worden aangestipt die ruime keukens en kelders en de liften, waardoor men in staat is de bereide spijzen op gemakkelijke wijze naar de buffetten op den beganen grond en op de verdiepingen te transporteerden); dat den aannemer, den heer A. J. Smits Jr. alhier, een warm woord van lof toekomt voor hetgeen hij, bijgestaan door zijn broeder den heer G. B. Smits, heeft gepresteerd; en..... dat wij moeten herhalen dat alles bij eigen aanschouwing den lezer nog oneindig veel mooier zal blijken te zijn dan wij in staat waren in het bovenstaande weer te geven, dan meenen wij het nieuwe feestgebouw onzerzijds de eer bewezen te hebben welke haar ten volle toekomt.

Trap naar amfitheater en galerijen.

Deel grote zaal rechtsvoor met toneel en balkon.

Zooals bekend geldt de officieele opening van de nieuwe „Vereeniging” hedenavond het gebouw als zoodanig en de groote concert- en theaterzaal. De k l e i n e z a a l en ook de aanleg van het park en het tuinterras zijn nog niet voltooid en te zijner tijd zal de gelegenheid daar zijn om ook van dit niet onbelangrijk onderdeel van het bouwwerk een meer gedetailleerde beschrijving te geven. Intusschen willen wij, teneinde dit artikel volledig te doen zijn, nog in het kort het voornaamste van de kleine zaal releveeren. De ingang daarvan bevindt zich in den linker-toren van het Keizer Karelplein gezien, dus rechts van den hoofdingang om den hoek en aan den linkerkant van de groote terras-zaal (foyer). De entree naar deze boven gelegen zaal is breed en ruim uitgevoerd en sluit zich in dit opzicht ten volle aan bij den royalen bouw van de gansche stichting. Deze zaal welke 350 personen kan bevatten en voorzien is van een muzieknis, heeft eene afmeting van 18 bij 12.50 M. en hierbij behooren een promenoir en een foyer, elk groot 12 bij 9 M. Deze foyer, waartoe ook de rechtsche toren afzonderlijk toegang geeft, kan uit dien hoofde afgescheiden van het overige als aparte vergaderzaal dienst doen. Voor de zaal is een terras gelegen van dezelfde afmeting als de groote foyer op den beganen grond en van dit terras heeft men een eenig uitzicht op het Keizer Karelplein en omgeving. Ook in den foyer van deze kleine muzieksaal is een buffet aanwezig, dat door liften verbonden is met de keukens en het groote buffet in het hoofdgebouw. Zoo is dan de laatste opmerking, die de bezoeker maakt, wederom deze, dat het onderling verband tusschen alle onderdeelen van „De Vereeniging” zich ook in deze afdeling van het gebouw niet verloochent!

De kleine zaal werd in 1917 geopend.

Samenstelling: René van Berlo

Foto's: collectie Regionaal Archief Nijmegen

WAT EEN ENTREE... WELKOM

EEN VAN DE GANGEN MET PRACHTIGE LICHTINVAL

EYECATCHER, DE GARDEROBE

GANG MET NIEUWE KLEEDKAMERS

EEN SPEL VAN LICHT EN PLUCHE

EEN VAN DE DEZELIJKE KLEEDKAMERS

Op 30 november 2019 werd het vernieuwde Concertgebouw de Vereeniging feestelijk heropend. Door de coronacrisis hebben nog maar weinig Nijmegenaren het vernieuwde interieur kunnen zien. Nu we weer met een gedeeltelijke lockdown te maken hebben wordt het tijd voor een beeldverslag. Het is gemaakt door Gerie Sandmann van collegablade Mariken.

Concertgebouw de Vereeniging is al meer dan honderd jaar het culturele centrum en icoon van onze stad. Maar in de loop van de tijd is de kwaliteit van het gebouw door intensief gebruik en diverse aanpassingen flink aangetast. Daar-

om voltrok zich er van 2014 tot 2019 volgens een masterplan van architectenbureau Braaksma & Roos een grondige renovatie, waarbij de geschiedenis bewaard is gebleven, maar rekening is gehouden met de eisen van deze tijd.

Concertgebouw de Vereeniging is uitgegroeid tot hét regionaal congrescentrum en podium voor allerlei evenementen. Zij wordt internationaal geroemd en erkend om zijn heldere akoestiek bij klassieke concerten en met een inmiddels halve eeuw historie op het gebied van lichtere muziekgenres. Al in de zomer van 2015 zijn de publieksruimtes van de Vereeniging gerenoveerd en het café en restaurant werden samengevoegd. De garderobe is verplaatst en de toiletten zijn gemoderniseerd en ondergronds uitgebreid.

DE VEREENI- GING IN HET NIEUW(S)

Ook vanaf 2018 tot eind 2019 stond het gebouw in de steigers, destijds vooral voor de renovatie van de backstage. De artiestenfoyer was veel te compact voor orkesten en andere grote gezelschappen en er waren te weinig kleedkamers. Er is o.a. een geheel nieuwe backstage en artiestenfoyer gerealiseerd. Ook de trappentoren, kleine zaal en andere foyers kregen een flinke opknappbeurt. Ook het restaurant is gerestyled. De entree is volledig vernieuwd met schuifdeuren en dubbele trappen en moderne kroonluchters.

Mariken was natuurlijk heel benieuwd naar het vernieuwde interieur en mocht een kijkje nemen achter de schermen. We vielen van de ene verbazing in de andere. Prachtige

nieuwe gangen, liften en mooie kleedkamers in een moderne kleurstelling. Ook de lichtval in de gangen is zeer mooi en de nieuwe artiestenfoyer annex bar is bijzonder geworden. Het ontbreekt de artiesten aan niets en ook de bezoekers zullen versteld staan van al het moois dat er te zien is. We danken de Vereniging voor hun gastvrijheid en wensen hen veel succes in het excellent gerenoveerde gebouw. Een gebouw waar Nijmegen met recht weer heel trots op kan zijn! De fotoreportage spreekt voor zich.

Tekst: de Vereniging, René van Berlo en Gerie Sandmann. Foto's: Gerie Sandmann

Het Sinterklaasfeest gedurende 250 jaar in Nederlandse

Het Sinterklaasfeest is tegenwoordig niet meer zonder controversen. Dat was vroeger herhaaldelijk ook zo. Vanwege de huidige controversen heb ik me daarom afgevraagd hoe het feest zich door de eeuwen heeft ontwikkeld zoals terug te vinden is in de Nederlandse pers. Hierbij werd met gebruikmaking van Delpher op de trefwoorden gezocht zoals Sinterklaas, Sint-Nicolaas, Zwarte Piet, pakjesavond, intocht en dergelijke. De kranten en tijdschriften geven immers een goed beeld hoe dit feest in de loop van de eeuwen geleidelijk evolueerde.

In de katholieke kerk was Sinterklaas eveneens controversieel. Bij het Vaticaans concilie werden de heilige Nicolaas en zijn feest afgeschaft. Misschien heeft Sinterklaas zelfs nooit bestaan en was hij meer een verbeeld van vrome mensen. Wel staat vast dat rond de zevende en achtste eeuw in Oost-Europa het feest van Sinterklaas uitbundig werd gevierd. Agios Nikolaos werd de belangrijkste Oosters-Orthodoxe heilige. Hij is van Rusland zelfs de beschermheilige. Nicolaas was een heilige met een ijzersterk imago, omdat hij de schutpatroon van de arme kinderen was en ook door de vrijers met hoop op een huwelijk werd vereerd. Het is vanwege dit imago dat met de opkomst van de Hollandse scheepvaart rond de veertiende eeuw de Sint ook aan onze kust zeer werd verwelkomd. Vooral in een van de grote havensteden, Amsterdam, werd zijn feestdag breed gevierd. Hij werd zelfs de patroonheilige van de stad Amsterdam en fungeerde ook als beschermheilige van de zeevaarders. Vandaar dat in Amsterdam de Nicolaaskerk te zijner ere een plaats aan de haven kreeg.

Het feest van Sinterklaas werd in onze streken vooral gezien als kinderfeest, waarbij na een bezoek aan de Sinterklaasmarkt de kinderen kleine geschenken kregen. Maar de Sint had ook een functie als huwelijksmakelaar. Dankzij de VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) werden in de zestiende eeuw in Amsterdam exotische kruiden aangevoerd. Enkele daarvan werden verwerkt in speculaas. Vooral de speculaaspoppen, die men later vrijers noemde, werden hier ongemeen populair. Deze speculaaspoppen werden na koop bij de bakker prachtig versierd met suikerglazuur, later zelfs met bladgoud. Het boek de *Camera Obscura* van Hildebrand geeft in het hoofdstuk over de familie Kegge een aardig nostalgisch beeld van de populaire koekverguldavondjes. Had een jongeman een oogje op een bepaalde

Russisch icoon met Sint-Nicolaas en gebeurtenissen uit zijn leven. Op Russische iconen heeft Nicolaas een opvallend bruine huid. De beroemde mijter ontbreekt, want deze werd in zijn tijd nog niet gedragen.

jongedame dan presenteerde hij haar een fraai versierde speculaasvrijer. Meestal werd de verliefde jongeling enkele dagen later na kerktijd op de koffie uitgenodigd. Kreeg de jongen dan het hoofd van de koekvrijer terug, dan zat hij *gebakken*. Brak het meisje echter de benen van de koek af, dan kon de jongen maar beter *de benen nemen*.

De alteratie van 1575

Na de alteratie van 1575, toen het protestantisme zegevierde, beleefde de Sint in Holland kwade tijden. Volgens Luther kon het Roomse heiligenfeest maar het beste naar kerstmis worden verplaatst. Vandaar dat het cadeaufeest in de landen om ons heen naar kerstmis is doorgeschoven. Hoewel er dus aan protestante zijde zeer veel weerstand tegen de viering van het Sinterklaasfeest bestond, weerstond het Hollandse publiek het verzet van de dominees. Om de *paapsche idolaterie* tegen te gaan verbood Amsterdam (1663) zelfs het hele Sinterklaasfeest. Leerzaam is wat er daarop in Amsterdam gebeurde: boze kinderen en hun ouders roerden zich dusdanig dat het stadsbestuur bakzeil haalde. Door het verzet tegen het Sint-Nicolaasfeest door de predikanten kreeg het heilige feest geleidelijk aan een heel ander karakter. Het werd meer een volksfeest dat vooral op de avond van 5 december werd gevierd, waarbij vooral de kinderen werden

gefêteerd. Geleidelijk transformeerde Sinterklaas tot een andere figuur, die het goede preeste maar soms ook lijfelijk strafte. Voor sommige kinderen werd hij een boeman of kinderschrik die gebruikt werd om kinderen angst in te boezemen. Hij werd daarbij onderdeel van het opvoedingsproces.

De komst van Zwarte Piet

In het begin van de negentiende eeuw komt hier veel verandering in. De figuur Zwarte Piet verschijnt in veel kranten. Het is niet de Zwarte Piet uit het duo Klaas en Piet, maar de Zwarte Piet van het bekende kaartspel *zwartepieten* dat in huiselijke kring hier ongemeen populair werd. Deze Zwarte Piet werd hier zelfs spreekwoordelijk, en vooral bekend van de uitdrukking ‘iemand de zwartepiet toespelen’. Dit zwartepietenspel was Duitse import en afkomstig van de rover Johann Peter Petri, die ook bekend stond onder de bijnaam *der alten Schwarzpeter* of *Schwarzer Peter*. Hij zou dit spel in zijn gevangenisjaren hebben uitgevonden. Vandaar ook dat het spel de naam zwarte Peter of Pik en Pikkie (pik = pique = schoppen) kreeg. Op de eerste bekende afbeelding van de officiële eerste speelkaart van Zwarte Piet zien we de bekende karikaturale stereotypering van de Afrikaanse andere, met kroeshaar, dikke rode lippen, ringen door de oren et cetera. De andere zwarte dus. Deze afbeelding van Zwarte Piet op deze speelkaart zou in Nederland model gaan staan voor de vele Zwarte Pieten, vooral in kinderboeken nadien. Bij het spelen van het zwartepietenspel moest de verliezer die de Zwarte Piet overhield zijn gezicht met roet zwart maken.

Sinterklaas na 1850

In de jaren na 1800 kwam het Sinterklaasfeest door de verlichting steeds meer onder maatschappelijke en culturele druk te staan. De *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen* pleitte in 1848 er zelfs voor om het feest maar helemaal af te schaffen. De onderwijzer Jan Schenkman redde het feest door een samenhangend verhaal in een prentenboek *Sint-Nicolaas en zijn knecht* te schrijven. Het werd een soort sprookje. Dit prentenboek kan als de oorsprong van het duo Sint-Nicolaas en zijn knecht worden beschouwd. In dit prentenboek vindt men de bekende elementen, zoals het paard, het rijden over de daken, het schenken van cadeaus of een roe, en Sints komst uit Spanje. Hij voerde als belangrijke nieuwe elementen toe de stoomboot waarmee Sint-Nicolaas in Amsterdam aankomt en de zwarte page als

kranten

knecht. Deze zwarte bediende moest het vuile werk doen, terwijl Sint plechtig toekeek. Hiermee verving Schenkman dus de zwarte Klaas door een zwarte bediende, hetgeen beter paste in die periode. Aanvankelijk had deze knecht van Sinterklaas nog geen naam. Men noemde hem eenvoudig de zwarte knecht. Vele jaren later zou hij Zwarte Piet of Pikkie worden genoemd. Een sterk punt in zijn boekje was het bekende lied *Zie ginds komt de stoomboot uit Spanje weer aan*, dat zeer aansloeg. De vrolijke melodie van dit liedje is afkomstig van een destijds populair Duits kinderliedje *Im Märzen der Bauer*.

Het blijft een raadsel waarom Sinterklaas en zijn knecht in dit boekje van Schenkman in de loop van vijftig jaar uitgroeide tot Nederlands cultureel erfgoed. Hoe kan het dat deze katholieke bisschop in een calvinistisch land zo populair werd en waar komt die typische zwarte knecht vandaan? Een verklaring kan zijn dat het Sinterklaasverhaal aansloot bij de geestelijke stroming van de romantiek die toen bestond en die tevens in het kader van het bevorderen van de volkstraditie paste. Velen zagen in Sint-Nicolaas een soort Wodan-figuur, die een echt bedenkensel achteraf was. Deze Wodan hielp om Sinterklaas los van de religie te maken. Mogelijk is ook dat de kracht van het verhaal het gegeven is dat de dubbelfiguur Sint-en-Piet deel uitmaakt van de menselijke onderbewuste belevingswereld (archetypen).

Invloed van de commercie

Een belangrijke reden waarom Sinterklaas de tijd overleefde was zijn economische betekenis. Tegen het einde van de negentiende eeuw nam de welvaart toe. De middenstanders gebruikten het Sinterklaasverhaal van Schenkman als zeer effectief marketinginstrument in reclames en etalages. Daarmee kon de bevolking in Sinterklaasstemming worden gebracht die de kooplust van het publiek aanwakkerde. De middenstand ging daarom rond de eeuwwisseling steeds meer publieke Sinterklaasfeesten organiseren om de kooplust aan te jagen.

Opkomst van de industrialisatie

In de laatste helft van de negentiende eeuw botsten de visies van de Verlichting en die van de Romantiek bij de viering van het Sinterklaasfeest. Dit maakt begrijpelijk dat tot het einde van de negentiende eeuw de belangstelling voor Klaas en Pieterman in de pers mager bleef. Bovendien stond het feest onder in-

Sint-Nicolaaskerk in Amsterdam

vloed van de Verlichting haast op uitsterven. Het heeft daarom een geruime tijd geduurd aler het duo *Sinterklaas en Zwarte Piet* hier algemeen ingang vond. Aanvankelijk spraken steeds van de Sint en zijn knecht zonder verdere naamgeving. De knecht die aan Sint-Nicolaas werd toegevoegd was toch een nieuwigheid die niet direct aansloeg. Tot in de eerste helft van de twintigste eeuw bestonden in Nederland bovendien geen duidelijke afspraken over hoe het Sinterklaasfeest eigenlijk gevierd moest worden. Na 1890 namen lokale middenstandsverenigingen het initiatief over om Sinterklaas en zijn zwarte knecht vooral in

welvarende steden te promoten, waar de middelen wat ruimer waren

De tijd na de Eerste Wereldoorlog

De viering van het Sinterklaasfeest kreeg vooral na de Eerste Wereldoorlog een hausse. Na de oorlog en de Spaanse-griepperiode was er een tijd van zelfoverschatting en zekere welvaart. De publieke Sinterklaasfestiviteit in deze naoorlogse periode droeg vooral een sterk commercieel karakter. De mensen hadden meer te besteden. Daarbij werd de knecht van Sinterklaas steeds meer Zwarte Piet genoemd of nog vaker Pieterbaas, de vroegere naam van tsaar

Peter de Grote. De naam Zwarte Pikkie raakte daarbij geleidelijk in onbruik. Geleidelijk aan werden Zwarte Piet en Sinterklaas deel van onze nationale cultuur. De verschijningsvorm van Piet was nog niet die van de andere zwarte. Kroeshaar en oorringen waren toen nog niet algemeen. Waarom de naam Zwarte Piet geleidelijk aan de overhand kreeg, is mij niet duidelijk. Het is niet ondenkbaar dat de Zwarte Piet, uit het kaartspel zwartepieten, aan deze naamgeving heeft bijgedragen. Een ander veel gebruikte andere naam voor de zwarte knecht in het verleden was immers Zwarte Pikkie geweest, de naam voor de Zwarte Piet in het zwartepietenspel.

Economische crisis

De grote economische crisis (1929) bracht een omslag in de feestvieringen. Het Sinterklaasfeest kwam op een zeer laag pitje, omdat de bevolking in meerderheid zo arm was dat men liever het Sinterklaasfeest maar oversloeg. Aan de andere kant werd in de crisisjaren het Sinterklaasfeest door sociaal voelenden aangegrepen om kinderen te verrassen die nog in Sinterklaas geloofden, maar waarbij het gezin te arm was om het feest te vieren. Dit leidde er bijvoorbeeld toe dat voor achtergestelde kinderen uit arme gezinnen inzamelingsacties werden georganiseerd, waaruit geschenken aan de kinderen konden worden betaald.

De eerste Amsterdamse intocht van Sinterklaas vond plaats op 1 december 1934. Dit bezorgde bij de Nederlandse Sinterklaasfeesten een doorbraak, omdat dit een eerste landelijke manifestatie betrof. Tijdens de crisis diende de intocht als lichtpunt in die barre tijden. De naam van Dr. M. (Maup) de Hartogh, een huisarts en tevens raadslid, moet hier met klem genoemd worden. Als Sinterklaas wist Maup onze eerste toneelspeler Eduard Verkade te strikken. Van Gend en Loos leverde een 'monumentaal' wit paard, de Havenstoomboot zorgde voor een echte stoomboot met dikke vette rook uit de schoorsteen. Surinaamse schepelingen werden Zwarte Pieten. De Sint-Nicolaaskerk liet klokgebeier horen. Bodega Oporto op het Damrak bood Spaanse wijn aan. Een sterk punt bij de intocht was dat Sinterklaas op de Dam met vermanende woorden de burgemeester toesprak. Het verloop van de intocht was volgens het boek van Schenkman georganiseerd. Het succes van deze intocht was zo overweldigend dat men besloot deze intocht jaarlijks te herhalen. Amsterdams voorbeeld, te zien op het Polygoonjournaal, zou model staan voor andere gemeenten. Toen in 1935 de intocht plaatsvond was er slechts één Pieterbaas, die er uitzag als een Moorse ridder en niet als een Afrikaan, zoals later. Door de bezetting ging de intocht van 1940 niet door. De intocht van

Sinterklaas in de verdere jaren van de bezetting werd georganiseerd door nationaal-socialistische organisaties als de Winterhulp en de Jeugdstorm van de NSB.

Omslag na de bevrijding

Na de bevrijding pakte men de draad meteen weer op. In november 1945 werd de eerste naoorlogse Sinterklaasintocht gehouden. Omdat het organisatiecomité (ICA) zo vlak na de oorlog maar een beperkt budget had, riep men de hulp in van de Canadese soldaten die waren gelegerd in de Oranje-Nassaukazerne. Deze Canadezen waren blij om te kunnen helpen en stelden twintig jeeps en een grote hoeveelheid snoep beschikbaar. Er werd besloten dat de Nederlandse Sinterklaas Eduard Verkade werd vergezeld door een groot aantal Canadese Zwarte Pieten en twintig geüniformeerde chauffeurs. Deze Pieten leken daarbij op de afbeeldingen in oudere prentenboeken en strips. Het is goed te zien welk stereotype er werd gegeven aan deze Zwarte Piet: een zwart gezicht, grote (rode) lippen, Afrokapsel, gouden oorbellen, wild, onbetrouwbaar, grappen en grollen makend, kinderlijk en krompratend, het stereotype dus van de andere Afrikaan.

Ofschoon de traditionele Sinterklaasgebruiken op de oude voet leken te worden doorgezet, was de werkelijkheid toch anders. Door de bezetting en de karige naoorlogse jaren met veel armoede was er een mentaliteitsverandering opgetreden die gevolgen had voor de latere Sinterklaasvieringen. Het kreeg een ander karakter. Dit alles ging verder gepaard met groeiende commercialisering van het feest.

Pakjesavond

Vóór de Tweede Wereldoorlog was pakjesavond nog geen algemeen gebruik. De crisisjaren, de bezettingstijd en de naoorlogse armoede waren de oorzaak dat de minder-welgestelden amper pakjesavond vierden. De toenemende welvaart na de oorlog bood echter meer ruimte voor een geefcultuur, een geschenkenfeest in het kader van het oer-Hollandse Sinterklaasfeest. Pakjesavond met lootjes trekken en gedichten maken werden een typische Nederlandse aangelegenheid. Ondertussen verspreidde de gewoonte van pakjesavond zich geleidelijk aan over het hele land, ook in de zuidelijke provincies.

Veranderde sfeer intochten

Een verandering was er ook in de sfeer van de Sinterklaasintochten. De tv heeft veel aan die andere opzet bijgedragen. De intochten kregen vooral in de naoorlogse jaren daardoor veel publiciteit. De Amsterdamse intocht bleef hier de voortrekker. Vooral door de opzet van het Sinterklaasfeest na de bevrijding door me-

De beroemdste Sinterklaas uit de moderne tijd: Bram van der Vlugt. Hier in 2007.

dewerking van de Canadezen had de intocht een wat ander karakter gekregen. In tegenstelling tot voor de bezetting wordt Sinterklaas nu vergezeld door enkele honderden Pieten. Deze zijn nu allemaal zwart geschminkt met de stereotype verschijningsvorm van het andere Afrika. Bij de eerste naoorlogse intochten stormden de Pieten ook langs de rijen, schudden met de roe, rinkelden met hun kettingen en gooiden keihard pepernoten in de menigte. Terwijl Sinterklaas altijd statig en gedistingeerd is gebleven. Maar de Pieten van na 1950 gingen zich steeds meer als clowns-acrobaten gedragen. Vaak wordt Piet als een krompratende, stuntelende of dom figuur gespeeld. Zwarte Piet sprak met een rollende 'r' en zei: 'Ik was opgesluit, ik had vergispt.' De Pieten waren als clowns in een circus. Het bestraffende element van Zwarte Piet verdween.

Conclusie

Concluderend kan men stellen dat het Sinterklaasfeest gedurende de eeuwen met een wisselende belangstelling is gevierd. De vormgeving van dit feest blijkt gedurende de laatste eeuwen sterk te verschillen. Uit dit overzicht blijkt dat deze vormgeving van het feest sterk afhankelijk was van de tijdsgeest. Het commerciële karakter van het feest kreeg daarbij geleidelijk de overhand. De laatste jaren dragen de diversiteitsdiscussie en de discussie over het slavernijverleden ook sterk bij aan nieuwe vormgeving van dit feest.

Tekst: Janwillem Koten. Foto's: Nationaal Museum, Stockholm, Wikimedia Commons

Dukenburg in stukjes

WEEZENHOF

Versneld overleg met bewonersplatform over winkelcentrum

De vorige *de Dukenburger* bracht het nieuws dat volgens wethouder Vergunst de gemeente en de projectontwikkelaar 'eruit' waren: er zou overeenstemming zijn over het plan voor een nieuw Winkelcentrum Weezenhof. Die overeenstemming zou nog wel schriftelijk moeten worden vastgelegd. Vervolgens zou dat plan eerst ter beoordeling naar de commissie Beeldkwaliteit gaan. Pas daarna zou overleg met bewonersplatform Weezenhof in gang worden gezet. Volgens de laatste berichten vanuit dat bewonersplatform worden zij eerder bij de ontwikkeling betrokken. Bestuurder Carel van Nahuijs: 'Na ondertekening van het akkoord door gemeente en projectontwikkelaar gaat het plan eerst naar ons toe. Dat zou binnenkort kunnen zijn. Het lijkt er inmiddels niet op dat het plan van Kees Teeken voor een bredere aanpak van het gehele gebied - dus ook in samenhang met de Prins Clauschool - een plek gaat krijgen in dit akkoord.'

Skaeve Huse

Op dit moment is het stil rond de ontwikkeling van het Skaeve-Huseproject bij Weezenhof. Op het daarvoor bestemde terrein bij Weezenhof is ook geen activiteit waar te nemen. Wel heeft Buurtbeheer-overleg plaatsgevonden. Dat overleg is opgenomen bij het besluit van de gemeenteraad over de Skaeve Huse. Het is niet bekend wat dit overleg heeft opgeleverd. Wordt vervolgd.

Tekst: Toon Kerssemakers

Foto: Jacqueline van den Boom

VORDERING WINKELCENTRUM MEIJHORST

Het nieuwe pand van Albert Heijn in Meijhorst krijgt zijn vorm. Wanneer je het winkelcentrum nadert kun je nu op de bouwplaats de omvang zien.

Als uit een meccanodoos werd eind september met staalprofielen het skelet in elkaar geschroefd. Half oktober werd er ook aan de verdieping gewerkt. Deze komt op de zuidelijke punt van de nieuwbouw. Hier komen de personeelsruimtes en kantoor. En de winkel zelf kreeg zijn muren en een dak. Bij de Lidl duurde het wat langer om 'boven de grond' te komen. Door het vele werk aan riolering, leidingen en fundament leek het niet op te schieten. Nu het staalskelet geplaatst is krijgt ook deze toekomstige winkel vorm. Eind oktober moet hier de vloer gestort zijn.

Parkeerproblemen

De parkeerdruk blijft ondertussen zorgelijk. Er is tijdens de hele bouw gewoon minder parkeerplek. Mensen die dichtbij wonen

komen toch met de auto. Steeds worden parkeerplekken voor mindervaliden gebruikt door bestuurders die hier niet mogen staan. Voor de vrijdagmarkt gaat men nu een plek klaarmaken ter hoogte van de oude wereldwinkel. Hierdoor blijven dan ongeveer twintig parkeerplekken ter hoogte van de tandarts beschikbaar.

Ondertussen is de sloop van de vijf noordelijke winkels van het oude winkelcentrum gestart.

Winkels die blijven

De overige winkels blijven open. Ook al zijn ze moeilijker bereikbaar, help kapper *Amalia*, de twee cafetaria's - *La Perla* en *Bestaria* -, *LMF Fashion&Fix Food & Foto's*, *Sahin Market* en het Chinees restaurant *China Garden* deze tijd door. Ze kunnen alleen blijven bestaan als de Dukenburger klant bij ze blijft.

Tekst en foto: Peter Saras

WOUTER VAN BERNEBEEK: OVERASSELTSE EN HATERTSE VENNEN

PARKEERGELD

Betaald parkeren in Zwanenveld blijft bestaan. Dat hebben B en W laten weten. Wel gaan de tarieven voor bewoners omlaag.

De eerste twee uur gratis parkeren onder Winkelcentrum Dukenburg is een blijvertje. Diverse Zwanenvelders stelden voor om parkeren op straat ook weer gratis te maken. Daar wil het college van B en W niet aan. Het wil betaald parkeren bij alle treinhalthes, dus ook in Dukenburg. Wel gaan de tarieven voor bewonersvergunningen omlaag. Voor de eerste auto is dat nu 78 euro per half jaar. Dat wordt 15 euro per half jaar. Dat voor de tweede auto gaat van 78 naar 60 euro per half jaar. Mede door de komst van nieuwe appartementen blijft parkeren de komende jaren een *hot item*.

Tekst: René van Berlo

BEZOEK DE VERSIERDE ONTMOETINGSTUIN

Het feest van het delen op de naamdag van Sint Maarten vieren we dit jaar door de Ontmoetingstuin door kinderen te laten versieren met zelfgemaakte lichtjes en zelfgeschreven gedichten over delen.

Op woensdagmiddag 11 november openen we de tuin met een aantal Sint Maartenliedjes en het voorlezen van de mooiste gedich-

ten. Dat doen we dus vooral lekker buiten. De Ontmoetingstuin is vrij toegankelijk.

We nodigen alle Dukenburgers uit om op eigen gelegenheid en voor u geschikt moment met maximaal vier personen en op anderhalve meter een kijkje te komen nemen.

Tekst en foto: Ontmoetingskerk

NIEUWE BRUGGEN IN PARK STADDIJK

De nieuwe brug in het Gerrit Schultepad

Eind september is de aannemer begonnen met de sloop van de twee bruggen in park Staddijk. Ook zijn er nieuwe palen geslagen voor het fundament.

Eind oktober is de eerste nieuwe brug geplaatst op het Gerrit Schultepad. Half november volgt de plaatsing van de tweede brug, locatie Wout Wagtmanspad ter hoogte van de hondensportvelden. In de volgende Dukenburger meer.

De brug in het noordelijk deel van de Geologenstrook in Zwanenveld laat nog op zich wachten. Op de locatie waar deze gepland was zou hij veel te dicht bij het leefgebied van de bevers komen. Daarom is besloten deze brug op de locatie van de oude brug te plaatsen. De benodigde procedure hiervoor is gestart maar het is nog niet bekend wanneer deze brug geplaatst gaat worden.

Tekst en foto: Peter Saras

E-FIETSEN WEG

De elektrische leenfietsen bij de eHub in Zwanenveld zijn weg. Alleen de elektrische bakfiets staat er nog.

Dat blijkt geen Dukenburgs probleem te zijn. Bij de meeste eHUB's in Nijmegen zijn de elektrische fietsen weggehaald. Ze worden namelijk vaak gestolen. De fietsen komen terug als ze hier beter tegen beschermd zijn, laat de organisatie weten.

In Zwanenveld zijn de fietsen nooit aangesloten geweest op het lichtnet. Hetzelfde geldt voor de elektrische bakfiets. Het is dan niet vreemd dat de fietsen nauwelijks geleend worden.

Tekst en foto: René van Berlo

KERSTPAKKETTENACTIE WERELDWINKEL

Ten tijde van COVID-19 vindt de Wereldwinkel het belangrijk om producenten en kleine bedrijven in de ontwikkelingslanden een helpende hand te bieden.

Zij zijn met name hard getroffen door het virus omdat productielijnen stil kwamen te liggen en hun inkomen niet meer gegarandeerd werd. Met de kerstpakkettenactie dit jaar hoopt de Wereldwinkel hen extra te kunnen ondersteunen. Ook van uw werknemers heeft de coronasituatie vast meer inzet, flexibiliteit en creativiteit gevraagd om het werk te kunnen continueren. Met een kerstpakket van de Wereldwinkel belooft u hen voor hun extra inzet en steunt u daarnaast ook de kleine ondernemers in ontwikkelingslanden in deze lastige tijden. Voor meer informatie kunt u ons mailen via het contactformulier van wereldwinkelnijmegen.nl.

Het adres is tegenwoordig Lange Hezelstraat 19. Open op dinsdag tot en met vrijdag van 11.00 tot 17.30 uur, zaterdag van 11.00 tot 17.00 uur en eerste zondag van de maand tussen 12.00 en 17.00 uur.

Tekst en foto: Wereldwinkel Nijmegen

BEL DE STIPLIJN

Ook tijdens deze tweede coronagolf staat de Stiplijn voor je klaar.

Heb je een vraag? Wil je praten? Brieven waar je iets mee moet. Als je niet weet waar je het zoeken moet? Je bent echt niet de enige. De Stiplijn helpt. In jouw eigen taal. Bel (024) 350 20 00 Of mobiel 06 13 43 39 34. Bereikbaar maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur.

Je kunt ook WhatsAppen. Gebruik het mobiele nummer. Je wordt dan teruggebeld. Altijd handig als het even niet uitkomt om zelf te bellen. Of je kunt niet bellen tussen 9.00 en 17.00 uur.

Tekst: Stip Dukenburg

CORONA

Rustig thuis werken, dat valt soms niet mee

Huis van Weezenhof biedt een oplossing. U kunt bij ons van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur een kamer huren waarin rustig gewerkt of vergaderd kan worden.

- Prijs per 2 uur 7,50 euro / per 4 uur 12,50 euro
- Wifi aanwezig
- Koffie/thee verkrijgbaar in de huiskamer.

Interesse? Dan kunt u contact opnemen met Tineke Baart via onze website www.huisvanweezenhof.nl.

Tekst en foto's: Huis van Weezenhof

DEEL JE KEUKEN

Land van Ooij, Groene Vrijdag 2019

Sociale duurzaamheid centraal op Groene Vrijdag

Op 6 november is het weer Groene Vrijdag, de dag waarop we Nijmegen groener en mooier maken.

Deze derde editie is deels online en richt zich vooral op sociale duurzaamheid: we gaan voedsel delen. Dus niet alleen duurzame, lokale producten, maar ook lokale organisaties en bedrijven die ze verwerken én delen met speciale doelgroepen. Zo maken we toch een verbinding in een jaar waarin dat zo beperkt kan. Samen aan de slag: deel(je)keuken. Uiteraard coronaproof.

Natuurlijk steken we de handen weer uit de mouwen tijdens plantacties, afval opruimen en regenpijpen afkoppelen, maar dit keer uitsluitend in kleine groepjes en in eigen kring. Dit jaar leggen we meer nadruk op sociale duurzaamheid en gaan we voedsel delen. Bedrijven, instellingen en organisaties stellen een deel van hun oogst of hun keuken beschikbaar voor de bereiding van soep. Deze speciale Groene Vrijdagsoep gaat naar de Voedselbank en het recept delen we.

Online is er ook van alles te beleven. Zo besteedt streekcomroep RN7 aandacht aan Groene Vrijdag en zijn er workshops, vragenuurtjes en filmpjes. Ook kunnen Nijmegenaren in het weekend van Groene Vrijdag gratis kijken naar de film *2040 Join the Re-generation* over klimaatoplossingen. Dat

kan thuis op de bank of op een groot scherm in LUX Nijmegen.

Groene Vrijdag is in 2018 ontstaan als afsluiting van het Green Capital-jaar en is inmiddels een jaarlijks terugkerend evenement. Met bijdragen van scholen, partners, vrijwilligers, gemeente én inwoners. Het programma is nog volop in ontwikkeling. Houd voor de laatste stand van zaken de website in de gaten. Reserveer 6 november in ieder geval alvast in je agenda zodat we er samen voor zorgen dat Nijmegen weer een stukje groener, gezonder, mooier én socialer wordt.

Kijk op www.groenevrijdagnijmegen.nl voor het programma. Heb je zelf ideeën voor een activiteit? Stuur dan een e-mail naar greenecapital@nijmegen.nl.

Tekst: Janke Rozemuller

Foto: Jan Willem de Venster

‘De schande van Nijmegen’, zo noemde ondergetekende de stand van zaken rond de nog steeds niet gerealiseerde geprinte brug in Zwanenveld. De CDA-fractie heeft vragen gesteld aan B en W.

Op 30 september bezochten enkele gemeenteraadsleden en ambtenaren Zwanenveld. Het bezoek ging grotendeels over nieuwbouwprojecten. Als het aan de gemeente ligt komen er honderden appartementen op het Zeegersterrein aan het kanaal, op het ROC-terrein en op en bij Winkelcentrum Dukenburg. Een deel van het winkelcentrum zal gesloopt worden. Er was ook aandacht voor het vele groen in de wijk, onder andere de Geologenstrook. Daar stuitte de bezoekers op de brede dam die op de plaats ligt van het bruggetje in het zuidelijke deel van het park. Hier moet een geprinte brug komen, een initiatief van gemeente Nijmegen en Rijkswaterstaat. Na een hoopvol begin werd de realisatie telkens uitgesteld.

Raadvragen

Het bezoek was voor gemeenteraadslid Marjolijn Mijling en fractievolger Clemens Keultjes aanleiding vragen te stellen aan het college van B en W. Ze schrijven onder meer:

‘Midden in een prachtig park, de Geologenstrook, zou de langste geprinte brug van Europa komen te liggen. Het bord staat er nog. De brug is er niet. De brug zou opgeleverd worden begin 2020. Er is nog niets opgeleverd. Er is een brug weggehaald, er is zand gestort, er is een hek neergezet, waarachter

metaal wegroest, er liggen wat planken, steeds meer verborgen onder de begroeiing. Een oplossing lijkt niet in zicht. Krantenberichten melden dat de geprinte delen ergens in een opslag op ons wachten. Dat verdient deze wijk niet. Vandaar dat het CDA de volgende vragen heeft aan het college:

1. Waarom is de brug in de Geologenstrook nog steeds niet vervangen?
2. Heeft het college een termijn waarbinnen deze brug (alsnog) geplaatst dient te worden, heeft het college over de brug contact gehad met Rijkswaterstaat, is het college op de hoogte van de oorzaken/redenen van de vertraging en bereid deze met de raad te delen?
3. Welke partij is verantwoordelijk voor het plaatsen van deze brug en als er een vervangende, conventionele brug moet worden geplaatst, op wiens kosten is dat?
4. Heeft het college onderzoek laten doen naar de schade die aan de natuur is ontstaan en gaat ontstaan door het weghalen van de vorige brug, het opspuiten van een grote hoeveelheid zand en het vrijwel afsluiten van een deel van het oppervlaktewater in de Geologenstrook?
5. Wanneer en hoe worden de omwonenden op de hoogte gebracht van de verdere ontwikkelingen?

Bij het ter perse gaan van deze Dukenburger had het college van B en W nog niet geantwoord.

Tekst: René van Berlo

Foto: Peter Saras

TV Dukenburg, een nieuw initiatief

Wij, de groep TV Dukenburg in oprichting, willen graag met werkers en bewoners eigen televisie voor en door Dukenburgers gaan maken.

Het gaat voorlopig om vijf uitzendingen. De eerste uitzending is gepland op 19 november. We zoeken hiervoor mensen met goede ideeën en verhalen over Dukenburg en mensen die zelf als reporter aan de slag willen.

Om je een idee te geven: we zoeken Dukenburgers met een bijzondere hobby, mensen die het leuk vinden om te koken en recepten willen delen, bewoners die trots zijn op hun wijk en bijzondere plekken willen laten zien, vrijwilligers die in het zonnetje gezet willen worden. Én mensen die samen met ons willen nadenken en meehelpen hoe we als Dukenburg straks een mooi kerstfeest kunnen vieren. Het zijn nog ideeën. Je kan ook zelf nog van alles aanvullen en meedoen.

Waarom? We denken dat het juist vanwege corona goed is om op zoek te gaan naar hoe we hier wonen, leven en elkaar kunnen helpen. Alles wat we maken, doen we veilig en volgens de laatste corona-regels. Met TV Dukenburg willen we samen met jou een steentje bijdragen om Dukenburgers met elkaar te verbinden. Heb jij of ken je iemand met een goed idee voor TV Dukenburg? Laat het ons weten!

We hopen dat veel mensen dit idee willen oppikken. Dat het niet blijft bij vijf uitzendingen, maar echt een vervolg krijgt. Bijvoorbeeld bij rubrieken in *de Dukenburger*, op websites en via sociale media. Daarbij denken we onder andere aan een vast item *Oog voor elkaar* op TV Dukenburg.

Interesse? Stuur een mail naar info@tvdukenburg.nl en we vertellen je meer. Aarzel niet, we horen graag van je!

Namens TV Dukenburg in oprichting,

Pieter Pelsler

OPLICHTING DOOR NEPBANKMEDEWERKERS

Bankhelpdeskfraude is een vorm van oplichting die de afgelopen maanden al veel slachtoffers heeft gemaakt. Alleen al afgelopen jaar is er voor meer dan 9 miljoen euro buitgemaakt. De slachtoffers zijn veelal mensen van boven de 50 jaar.

Als wijkagenten van Nijmegen zien ook wij een stijging van het aantal aangiftes van bankhelpdeskfraude. Bij deze vorm van oplichting doet een crimineel zich voor als bankmedewerker. De oplichter belt met een vals nummer en heeft een truc waardoor in het scherm van de telefoon ook daadwerkelijk het nummer van de bank verschijnt. Vervolgens vertelt de oplichter, de nepbankmedewerker, dat de bankrekening van het slachtoffer is gehackt, bijvoorbeeld omdat er verdachte transacties te zien zijn op de rekening. Dit is niet waar, maar zo probeert de oplichter het slachtoffer ervan te overtuigen om snel maatregelen te nemen. De oplichter zal er op aandringen om het geld over te maken op een zogenoemde *kluisrekening* of *veilige rekening*. Zulke rekeningen bestaan niet, want in werkelijkheid is het een rekening van de oplichter zelf.

Grote sommen geld

Slachtoffers zijn grote sommen geld kwijt. Gerrit (67) uit Overijssel raakte maar liefst 85.000 euro kwijt: 'Ik heb best getwijfeld of het wel klopte wat de zogenaamde bankmedewerker mij vertelde, maar zijn verhaal was zo overtuigend dat ik het geld heb overgemaakt.' Het verhaal van Gerrit staat niet op zichzelf. Bij de politie zijn al meer dan 800 slachtoffers bekend. Vooral mensen van 50 jaar en ouder worden gebeld door zogenaamde bankmedewerkers. In sommige gevallen zijn slachtoffers na een telefoontje heel hun pensioen kwijt of raken in de schulden. De emotionele schade bij deze vorm van oplichting is dan ook groot. 'Ik lig er 's nachts wel eens wakker van en dan spoken die criminelen door mijn hoofd. Het is echt onvoorstelbaar hoe ze dit mensen kunnen aandoen', aldus Gerrit.

'Trap niet in de stroom aan persoonlijke informatie, kennis of details', zegt de politie. De belangrijkste boodschap is: een bank zal nooit per mail of telefonisch vragen naar inloggegevens, uw pincode, uw saldo of om geld over te maken. 'Belt iemand op met zo'n verzoek? Hang direct op, bel zelf uw

bank en wacht tot u iemand aan de lijn krijgt. Dan kunt u zelf controleren of datgene wat u is verteld wel klopt.'

Waarschuwen

De politie ziet de laatste maanden een enorme toename van bankhelpdeskfraude. Via het verhaal van Gerrit wil de politie u waarschuwen voor bankhelpdeskfraude. Oplichters passen hun methodes ook steeds aan. Een andere methode is dat de oplichters telefonisch aangeven dat een medewerker van de bank uw bankpas op komt halen. Men vraagt dan zelfs de bankpas kapot te knippen en geven daar ook bij aan hoe u dat 'veilig' doet. Hierbij zorgen ze dat de chip in de bankpas heel blijft. Vervolgens staat er een handlanger van de oplichter, zogenaamd bankmedewerker, bij u aan de deur om de al dan niet kapot geknipte bankpas 'veilig' mee te nemen. Met de chip uit uw pas kunnen de oplichters vervolgens uw rekening plunderen.

Waar kunt u op letten?

- Uw bank vraagt nooit om uw pincode of inloggegevens.
- Uw bank zal u nooit vragen uw geld over te maken naar een andere rekening of naar een *kluisrekening* of een *veilige rekening*. Zulke rekeningen bestaan niet.
- Uw bank zal u nooit onder druk zetten zo snel mogelijk te handelen. Een bank heeft namelijk zelf de mogelijkheid om een rekening te blokkeren als dat nodig is.
- Komt een leidinggevende aan de lijn? Let op,

dat is ook een oplichter die in het complot zit.

- Wordt u gebeld door uw bank? Vraag om de volledige naam van de persoon en op welke afdeling hij/zij werkt. Hang vervolgens op, bel zelf uw bank en vraag naar de persoon die u zojuist belde.
- Krijgt u een sms-bericht met een link om uw DigiD te wijzigen? Klik hier niet op. Noteer de naam en het nummer van de afzender. Maak eventueel een foto van het bericht en verwijder het bericht onmiddellijk.

De politie werkt samen met onder andere banken en de telecomsector om deze vorm van oplichting aan te pakken. Op politie.nl/bankhelpdeskfraude vindt u meer informatie. Aan mensen met 50-plus-ouders vragen wij dit onderwerp te bespreken met hun ouders.

Met dit artikel hopen wij dat zoveel mogelijk mensen gewaarschuwd worden voor deze vorm van oplichting waardoor we samen ervoor kunnen zorgen dat onze ouders veilig kunnen genieten van hun welverdiend pensioen.

Tekst: wijkagenten in Dukenburg:

- Anne Thomassen, Malvert, Lankforst, Weezenhof
- Marc Schotman, Meijhorst, Aldenhof
- Bas Boersma, Zwanenveld (tijdelijk ook Tolhuis, Teersdijk, Staddijk)

Foto: Nationale Politie

GILBERT DE BRUIJN: PADDENSTOELEN

Herfst. Voor een fotograaf als ik is dit afscheid nemen van de vlinders en verwelkomen van de paddenstoelen. Je hebt ze in allerlei soorten en maten, maar de kleintjes

hebben mijn voorkeur. Ik vraag me regelmatig af hoe de natuur zo prachtig kan zijn.

Tekst en foto: Gilbert de Bruijn

VOETPAD OPNIEUW AANGELEGD

De bushalte *Winkelcentrum Meijhorst* aan de Van Apelterenweg was twee jaar geleden opeens voor bewoners van de Meiberg in Meijhorst heel onbereikbaar.

Hun speciaal aangelegde voetpad was weggehaald tegelijk met het 'calamiteitpad' naar de kruising met de 10^e straat Meijhorst. Helaas waren beide al weg voor er overleg had plaatsgevonden met bewo-

ners en woningcorporatie WoonGenoot. Tegenwoordig is er weer regelmatig contact met de gemeentelijke vertegenwoordigers. De afgelopen maand is er een nieuw voetpad aangelegd tussen wooncentrum *De Meiberg* en deze bushalte. Wel blijft de wens dat buslijn 4, die hier stopt, doorgaat naar het centrum van Nijmegen.

Tekst en foto: Peter Saras

DUKENBURG

Volg je mij?

Met een klein budget er toch tof uitzien?

De modewinkels van winkelcentrum *Dukenburg* zijn in de spotlights gezet door influencer *Jel_NL*.

Jeltje is een instagrammer met meer dan 56.000 volgers, zij heeft als motto: 'Kleding heb je nooit genoeg, geld waarmee je deze kleding koopt, helaas ook niet!' Jeltje bewijst tijdens haar bezoek aan *Dukenburg* dat je met een klein budget er toch heel erg tof uit kunt zien.

Jeltje heeft begin oktober een bezoek gebracht aan alle modewinkels in *Dukenburg* en hier heel veel inspiratie opgedaan voor de trendy, nieuwe najaarsmode tegen een aantrekkelijke prijs. Alle tips & tricks zijn vastgelegd in leuke shopvlogs. Deze vlogs zijn nu te zien op het Instagramaccount van Winkelcentrum *Dukenburg* en via *Jel_NL*.

Nieuwsgierig?

Volg dan de Instagrampagina van winkelcentrum *Dukenburg* en *Jel_NL*. Dan kom je er zelf achter dat maat en budget niet bepalend hoeven te zijn om er leuk uit te zien. www.instagram.com/winkelcentrumdukenburg, www.instagram.com/jel_nl.

#blijfgezond
#zorgvoorelkaar
#kooplokaal

Tekst: Rispa Boot,
Winkelcentrum *Dukenburg*. Foto: *Jel_NL*

BLOEMEN MALVERT

Deze bloemenkiosk gaat weer open

Goed nieuws voor Winkelcentrum Malvert: de bloemenzaak komt weer terug.

Toen ik onlangs naar het winkelcentrum wandelde zag ik dat de deur van de oude bloemenkraam open stond. Ik zag dat Antoon druk bezig was zijn zaak op te knappen en te renoveren. De handel heeft enige maanden stilgelegen. De Boeketterie Malvert, zoals de zaak officieel heet, was nog wel telefonisch te bereiken voor bruids- en rouwboeketten (telefoonnummer 06 81 32 90 01). Antoon is een bekende figuur in ons stadsdeel door ondermeer zijn inzet voor veel Dukenburgse senioren.

In een vorig nummer schreven we dat vele Dukenburgers het sluiten van deze boeketterie betreunden, want voor veel van hen was het een van de betere bloemenzaken van ons stadsdeel.

Hoe komt het zo dat je mogelijk weer terugkomt, Antoon?

‘Zoals je weet ben ik adviseur van het winkelcentrum in Zwanenveld’, antwoordde hij. ‘Vanuit deze kring drong men bij mij erop aan om de wijk te verlevendigen door de zaak weer te openen.’

Daar doe je veel mensen een groot plezier mee, Antoon.

‘Zoals je ziet ben ik nu de kiosk stevig aan het renoveren. Dat kost wel enige tijd. Vooral omdat dit voornamelijk in de weekenden moet gebeuren gezien mijn werkzaamheden elders. Maar rond de kerstdagen hoop ik toch zover te zijn dat ik de zaak weer kan openen.’

Veel sterkte met de renovatie, Antoon. We kijken er al naar uit dat jouw kraam weer opent.

Tekst: Janwillem Koten

Foto: Peter Saras

OP ZOEK NAAR JOUW IDEALE BOEK

Marjolein Hordijk

Ken je dat? Dat je in de bibliotheek of boekhandel loopt en geen idee hebt welk boek je moet kiezen. Gelukkig weet de bibliotheek raad. Via de website van de Bibliotheek Gelderland Zuid vind je allerlei boekentips. Jongeren kunnen zelfs persoonlijk advies krijgen van leesexpert Marjolein Hordijk.

Nu we vanwege corona vaker thuis zijn, hebben mensen meer tijd om te lezen. Maar het is niet altijd makkelijk om een boek te vinden dat bij je past. Houd je van thrillers? Ben je een fervent lezer van historische verhalen? Of lees je liever non-fictie? Jouw bibliotheek heeft vast en zeker een boek in de collectie dat je binnen mum van tijd verslindt. Je moet deze alleen nog zien te vinden. Dat kan via de website van de bibliotheek: www.obgz.nl/leestips. Hier vind je een heleboel leestips voor kinderen, jongeren en volwassenen.

De leestips voor volwassenen zijn ingedeeld naar genre, de leestips voor kinderen en jongeren naar leeftijd. Heb je een leuk boek gevonden? Dan kun je als bibliotheklid de titel met één druk op de knop gratis reserveren en laten bezorgen bij jouw bibliotheek.

Lezen saai? Dan ben je hét boek dat jou helemaal pakt gewoon nog niet tegengekomen. Jongeren kunnen persoonlijke leestips aanvragen bij leesexpert Marjolein Hordijk. Vul een online formulier in waarop je aangeeft wat je hobby's zijn, welke onderwerpen je interessant vindt, of welke films of series je graag kijkt. Marjolein mailt je vervolgens persoonlijk terug met een aantal leestips. Je vindt het formulier op www.obgz.nl/leestips/jongeren.

Tekst: Susan Bink, bibliotheek

Foto: Marcel Krijgsman

NIEUWE WIJKBEHEERDER TALIS

Sermand Raof, wijkbeheerder in Meijhorst en Tolhuis van woningcorporatie Talis heeft per 1 oktober 2020 een nieuwe baan gekregen. Hij wordt opgevolgd door Sam Bogers.

Sam werkte al bij de woningcorporatie bij de afdeling ‘welkom’ en is dus bekend met veel wat er speelt. Hij is vanaf begin oktober het aanspreekpunt voor Talisbewoners uit Meijhorst en Tolhuis.

Sam is van maandag tot en met donderdag

bereikbaar van 9.00 tot 17.00 uur. Het telefoonnummer van de wijkbeheerder is gelijk gebleven: 06 82 82 61 46. Of stuur een mail: sam.bogers@talis.nl.

Er is geen vast spreekuur meer omdat hier haast geen gebruik van werd gemaakt. Bel of mail Sam, dan kan er eventueel een afspraak gemaakt worden. De kantooruimte voor een bezoek blijft gelijk: Meijhorst 14-00A.

Tekst: Talis en Peter Saras

DE HORT OP MET WAALSTAPPERS

Samen picknicken in betere tijden

Een drankje doen op het terras, een film kijken in de bioscoop of een flinke wandeling maken. Het kan in je eentje, maar met meer mensen is dat natuurlijk des te gezelliger. Dat ontdekten Waalstappers, een snel groeiende gemeenschap, die graag samen eropuit trekt. Dat is tijdens de coronacrisis een stuk lastiger, maar Waalstappers zoekt de mogelijkheden en blijft inventief, binnen de grenzen van de RIVM-maatregelen. Buitenactiviteiten en online-activiteiten passen uitstekend.

In juni 2018 werd Waalstappers opgericht met als missie het verbinden van mensen uit Nijmegen en omgeving door samen actief te zijn. Het concept van Waalstappers is uniek: 'Je wil een avondje naar de bioscoop, maar hebt geen zin om alleen te gaan. Dan vraag je andere Waalstappers om mee te gaan.' Zo ontstaan er ontmoetingen en breiden deelnemers hun sociale netwerk uit. Daar komen weer vele nieuwe initiatieven uit voort. Deelnemers inspireren elkaar. Vanuit dit bewonersinitiatief is er inmiddels een vrijwilligersorganisatie opgetuigd. Via de website www.waalstappers.nl kunnen deelnemers zich registreren en aanmelden voor activiteiten. Ook de activiteitenkalender is te vinden op de website. Daarnaast verschijnt er elke week een nieuwsbrief.

Suzan: 'Ik woon al langer in Nijmegen. Na mijn studententijd raakte ik in een iso-

lement. Mijn mede-studenten verlieten de stad voor werk of anderszins. Ik had behoefte aan uitbreiding van mijn netwerk, mensen om samen mee naar de kroeg te gaan, te poolen of te wandelen. Ik heb dat gevonden bij Waalstappers. Ben inmiddels zelf ook actief als het gaat om het aanbieden van activiteiten. Binnenkort organiseer ik een online pubquiz. Spannend, maar wel hartstikke leuk om te doen.'

Anna: 'Voor mij is Waalstappers een eyeopener. Natuurlijk was het best spannend om een eerste keer deel te nemen aan een activiteit, maar ik werd erg welkom ontvangen. De sfeer is heel open, omdat iedereen graag nieuwe mensen wil leren kennen. Na het overlijden van mijn man heeft Waalstappers mij geholpen om weer actief te worden buiten de deur.'

Meer informatie over Waalstappers is te vinden op de website www.waalstappers.nl. Waalstappers is voor mensen uit Nijmegen en omgeving van alle leeftijden. Iedereen mag gratis een half jaar proefdraaien. Daarna kost het lidmaatschap 24 euro per jaar. Dat bedrag is ook te voldoen via de Meedoenregeling van de gemeente Nijmegen. Waalstappers wil iedereen in de gelegenheid stellen om aan te sluiten. Wees welkom.

Tekst en foto: Waalstappers

2 NIEUWE AED'S

De AED aan de garagemuur in Weezenhof

Weezenhof is hartveiliger met weer een AED erbij. In de 62^e straat Weezenhof is een AED geplaatst aan de garage op nummer 63. Het is de zevende AED in deze wijk die 24/7 bereikbaar is voor de burgerhulpverlener.

Mensen die zijn aangemeld bij HartslagNu krijgen wanneer er bij hen in de directe omgeving een alarmmelding is, een sms of app met onder andere de code van de groene AED-kast. Ze kunnen eerst de AED halen en deze dan naar het slachtoffer brengen. In Weezenhof is nu een goede dekking met AED-apparaten. De plaatsing is mede tot stand gekomen door flinke financiële bijdrages uit de buurt. Waarvoor dank. Het volgende project is in Zwanenveld. We wachten hier op de monteur van de woningcorporatie voor plaatsing. Ook hier zijn, net als in Weezenhof, brieven verspreid met de vraag om een financiële bijdrage. De plaatsing gaat zeker door maar elke bijdrage blijft welkom.

AED bij de huisarts

Ook bij de huisartsenpraktijk *Het Meijhuis* heeft de Stichting AED Dukenburg een nieuwe AED mogen afleveren. De stichting zorgt hier ook voor de controles en het onderhoud. De AED is direct bij binnenkomst geplaatst tussen de receptie en de wachtkamer.

Huisartsenpraktijk *Het Meijhuis*, Meijhorst 93-01.

Tekst en foto: Peter Saras

FAVORIET GEBOUW

Mensen die in Nijmegen wonen en werken voelen zich nauw met hun stad verbonden, en terecht! Maar wat is jouw favoriete gebouw in Nijmegen?

Onder leiding van Nico Nelissen, emeritus hoogleraar aan de Radboud Universiteit en erevoorzitter van het ACN, worden favoriete gebouwen en persoonlijke verhalen uit onze stad gebundeld in een mooi boek. Dat kan je school zijn waar je je eerste liefde leerde kennen, het huis waar je altijd wat langzamer langs loopt, een kerk, fabriek, museum of station. Een gebouw waar jij een bijzondere band mee hebt, een avontuur beleefde, een leuk verhaal over kent of een gebouw dat je gewoon heel mooi vindt.

Het Architectuurcentrum Nijmegen (ACN) ondersteunt dit initiatief van harte en moedigt je aan om bij te dragen deze bijzondere verzameling verhalen uit de stad. Stuur jouw verhaal plus een mooie foto vóór 15 december 2020 in via info@mijnfavorietgebouwinnijmegen.nl.

Je bijdrage bestaat uit:

- Een verhaal of toelichting van maximaal 350 woorden.
  - Een mooie liefst zelfgemaakte foto van het gebouw.
  - Een korte beschrijving van de reden waarom dit je favoriete gebouw is.
  - Een paar gegevens over het gebouw, het adres, de naam en mogelijk de architect en het bouwjaar
  - Tot slot je naam en je contactgegevens
- Voor nadere informatie: www.mijnfavorietgebouwinnijmegen.nl.

Projectteam: prof. dr. Nico Nelissen, coördinatie project, Frank Willems, architect AvB, ir. Kees Teeken, stedenbouwkundige, Arthur Schekermans, fotograaf.

Tekst: Nico Nelissen

GEZONDE INWONERS IN EEN GEZONDE STAD

Onder toezien van wethouder Grete Visser ondertekent bestuurder Hans Schapenk het Lokaal Preventieakkoord voor Scholengroep Rijk van Nijmegen

Opnieuw veertien Nijmeegse organisaties hebben het Lokaal Preventieakkoord Nijmegen ondertekend. Het totaal aantal komt hiermee op 51.

Met die handtekening spreken zij af dat ze actief een gezonde leefstijl bij medewerkers, leerlingen, cliënten en patiënten stimuleren. Een rookvrije omgeving, meer bewegen en gezond eten, mentale fitheid en bewustwording van de risico's van alcoholgebruik zijn de prioriteiten. Het uiteindelijke doel van het akkoord is de fysieke én mentale gezondheid van Nijmegenaren aanzienlijk te verbeteren.

Een feestelijke bijeenkomst voor de 14 nieuwe partners om gezamenlijk hun handtekening te zetten onder het Lokaal Preventieakkoord zat er dit jaar niet in. Daarom hebben wethouders Grete Visser en Bert Velthuis namens de stuurgroep 'Wij zijn groen, gezond en in beweging Nijmegen' de handtekeningen per fiets en coronaproof bij de organisaties opgehaald. Daarvan is een aansprekend filmpje gemaakt, dat tijdens de Nijmeegse Vitaliteitsweek voor het eerst werd getoond.

Jaarlijks sterven 35.000 Nederlanders door roken, overgewicht of probleemdrinken, samen zijn ze de grootste oorzaak van ziekte in Nederland. Dit kost onze samenleving jaarlijks 8 miljard aan zorgkosten. Als we

niets doen, heeft over 20 jaar 62 procent van de mensen overgewicht. Iedere week raken honderden nieuwe jongeren verslaafd aan roken en bij een groot deel van de jongeren én bij vijftigplussers is overmatig drinken nog steeds een probleem. De cijfers voor Nijmegen laten hetzelfde zien als de landelijke trend. Om het tij te keren, hebben gemeente Nijmegen, het Radboudumc en GGD Gelderland-Zuid al in 2017 het initiatief genomen tot de beweging *Wij zijn groen, gezond en in beweging Nijmegen*.

Met het lokaal preventieakkoord wordt deze beweging versterkt en versneld, stelt Bertine Lahuis, lid raad van bestuur van Radboudumc en voorzitter van de beweging. 'We organiseren werkconferenties over vitaliteit, gezond eten, stoppen met roken, en er is een platform waar we initiatieven, kennis en onderzoeksresultaten met elkaar delen. Bovendien organiseren de organisaties jaarlijks -net als vorige week- de Week van de Vitaliteit.' Om in Nijmegen gezonde keuzes voor iedereen mogelijk en makkelijk te maken, zijn er meer organisaties nodig die zich bij de beweging aansluiten, stelt Moniek Pieters, directeur Publieke Gezondheid van GGD Gelderland-Zuid: 'Wij zijn daarom bijzonder verheugd dat opnieuw 14 Nijmeegse organisaties dit akkoord hebben ondertekend. Wie volgt?'

Tekst: Nellie van der Moolen

GLASVEZEL IN DUKENBURG

Eind augustus kregen veel bewoners van Dukenburg een brief in de bus met 'goed nieuws'. Zo kondigde KPN NetwerkNL de komst van glasvezel aan. Daarna heeft men, te beginnen in Meijhorst, een aanmeldcode gekregen waarmee je toestemming kon geven de glasvezelkabel aan te leggen tot in huis.

Met een huisbezoek werd de locatie van de aansluitdoos gezamenlijk vastgelegd. Dit is geen verplichting een abonnement bij KPN af te nemen. De aanleg is nu wel gratis. Het maakt ook niet uit wie de glasvezel aanlegt. In dit geval heeft KPN het initiatief genomen. De materiaaleisen zijn voor alle aanlegbedrijven gelijk.

Iedereen snel internet

Er is afgesproken dat iedereen in de Europese Unie uiterlijk in 2025 toegang moet kunnen hebben tot snel internet (minimaal 100 mb per seconde). Nederland heeft zich tot doel gesteld dit al eind 2023 te bereiken (momenteel is dat al 96 procent). De Nederlandse overheid ondersteunt de aanleg van snelle verbindingen door onder andere vlotte vergunningsprocedures. Hierdoor zijn al 2,8 miljoen huishoudens in Nederland aangesloten op glasvezel. In de laatste test van de consumentenbond (april-juni 2020) staat glasvezel bovenaan voor de kwaliteit van internet met de minste storingen. Als tweede komt een verbinding met DSL en op de derde plaats de kabel.

Glasvezel het snelst

Internetten via glasvezel (tot in huis) is het snelst. Via een glasvezelverbinding worden de data verstuurd met lichtsignalen. Die zijn veel sneller dan bij een DSL- en kabelverbinding die gebruik maken van stroomsignalen. En al is dit maar voor een deel, de zwakste schakel is bepalend. De up- en downloadsnelheden zijn bij glasvezelinternet hetzelfde, waardoor iets versturen even snel gaat als iets downloaden. Bij een kabel- en DSL-verbinding zijn de upload-snelheden een stuk lager. Vooral bij het versturen van grote bestanden zoals foto's en video's zal dit merkbaar zijn. Ook maakt bij een glasvezelverbinding de afstand van centrale naar huis niet uit. Bij DSL wordt het internet trager wanneer je verder weg woont. Ook wordt de televisieontvangst dan storingsgevoeliger. Daarnaast worden

er ook steeds meer eisen aan televisieontvangst gesteld, tv-series en films bekijken, terwijl tegelijk grote bestanden worden gedownload en andere huisgenoten spelletjes spelen of video-overleg hebben. En we staan aan de vooravond van steeds meer slimme apparaten. 'Je koelkast op internet', ja het komt, Glasvezel kan dit alles aan.

Aanleg

Wanneer KPN in een wijk of stadsdeel met de aanleg van glasvezel start, wordt er normaal gesproken een (glasvezel)informatiepunt ingericht waar bewoners terecht kunnen met al hun vragen. Door corona moet alle informatie via internet worden gegeven. Helaas met het gevolg dat via sociale media weer 'fake news' verspreid wordt. De website www.kpnnetwerk.nl geeft antwoord op veel vragen. Onder de knop *klantenservice* vindt men verschil-

lende mogelijkheden om in contact te komen en vragen te stellen, de 'chat'-functie werkt hierbij het snelst. In Meijhorst zijn de graafwerkzaamheden in volle gang. Straat voor straat legt men de glasvezelkabel in de grond. Even daarna volgen de huisaansluitingen.

Voor bewoners die al een abonnement bij KPN hebben, is het overzetten van DSL naar glasvezel gratis. Ook hebben KPN'ers bericht gekregen dat het abonnement en het maandbedrag gelijk blijven. Maar men hoeft geen abonnement bij KPN af te nemen. Er zijn meer providers die hun diensten aanbieden.

Bronnen: KPN, de Consumentenbond en de website Rijksoverheid.

Tekst en foto's: Peter Saras

Goedgemutste werkers bij de aanleg van een glasvezelkabel in Meijhorst

GEMEENTE

Gezamenlijke inkoopactie zonnepanelen en huisisolatie

De gemeente Nijmegen organiseert dit najaar een gezamenlijke inkoopactie voor zonnepanelen en huisisolatie voor Nijmeegse huiseigenaren. Door gezamenlijk in te kopen, is het makkelijker om energiebesparende maatregelen door te voeren in huis, tegen een scherpere prijs. Wil jij net zoals veel andere Nijmegenaren je eigen elektriciteit opwekken, of een energiezuiniger huis? Dan heb je nog tot en met 16 november 2020 om je in te schrijven op regionaalenergieloket.nl (vul je postcode in). Op de website lees je alle informatie en kun je vragen stellen.

Tekst: Hannah van Amstel
Foto: gemeente Nijmegen

UITSTEL STAAD

Door de alarmerende berichten over de toename van besmettingen en ziekenhuisopnames ten gevolge van de tweede coronagolf, met daaraan gekoppeld het thuisblijfverzoek van de overheid, heeft het StAAD-bestuur unaniem besloten om dit najaar NIET met de cursussen/workshops te starten. De startdatums worden verschoven naar een nog te bepalen moment.

Tekst: StAAD

TOON KOOPMAN, HELD VAN MALVERT

Rookzone in Singapore

Onlangs wandelde ik over het plein van Winkelcentrum Malvert toen ik een oudere gentleman zag die met knijper en zak de bloembakken aan het schoonmaken was. Het was Toon Koopman. Ik sprak hem aan als held van Malvert.

We kwamen aan de praat. Hij vertelde mij dat hij uit Jogjakarta kwam, een stad die ik niet persoonlijk ken, maar waarvan ik toch veel wist, omdat mijn vriend daar kinderarts in het kinderziekenhuis was geweest. Toon vertelde me ook dat na de verschrikkelijke jappenkampervaringen zijn familie naar Nederland was gekomen.

Ik vroeg hem waarom hij het zwerfvuil opruimde. 'Om diverse redenen', antwoordde hij. 'Allereerst is het goed dat ik op mijn oude dag actief blijf. Maar vooral omdat rommel mij ergert. Zo laten jongeren regelmatig na hun bezoek aan de cafetaria in het winkelcentrum en in de bloembakken rommel en zwerfvuil achter. Dat waait vaak op, zodat dit zwerfvuil zich in de buurt tot aan mijn flat verspreidt. Dat ziet er niet uit. Ik wil voorkomen dat onze wijk verloedert. De jongeren van tegenwoordig hebben geen discipline meer en evenmin gevoel voor orde en netheid. Dat wordt kennelijk niet meer geleerd.'

Toon bleek in één oogopslag te zien wel zeer gedisciplineerd te zijn. Geen wonder dacht ik, de mensen uit het Verre-Oosten

hebben meestal wel veel gevoel voor netheid en discipline. Denk maar aan Japan waar je van het perron kunt eten of Singapore waar je een flinke boete krijgt als je een peuk achteloos op straat gooit. Zou het daarom zijn dat ze minder last hebben van de coronacrisis? Ik herinner me goed uit mijn eigen verleden, toen ik met mijn gezin in de tropen woonde, dat ik ook meer gedisciplineerd was en netjes bovendien. Dit door voortdurende aanmoediging van Helena, mijn echtgenote. 'Anders liggen we ieder moment in het ziekenhuis met een rare kwaal', was de waarschuwing. Het betekende veel je handen wassen, afstand bewaren, erg op de toilethygiëne letten en voorzichtig zijn met rauw eten. Fruit en groenten werden grondig gedesinfecteerd. We aten geen ijs. Vlees werd extra doorbakken of gekookt. Zo zijn we gezond gebleven op enkele ontsparingen na. We volgen nu weer door het coronavirus deze vroegere tropenregels. Dus anderhalve meter, veel hygiëne, handen wassen en nu ook de mondkapjes op doen, zoals in Japan gebruikelijk is wanneer je met het openbaar vervoer gaat, zelfs in gewone tijden.

Ik denk dat Toon met zijn goede voorbeeld ons weer aan discipline en netheid herinnert. Daar moeten we het voorlopig van hebben.

Tekst: Janwillem Koten
Foto: St File

WANDELINGEN, BOODSCHAPPEN EN KOFFIE

Meneer Maas woont in een flatje achterin Hatert, vlak voor het Maas-Waalkanaal. Hij is na een hersenbloeding een aantal jaar geleden gedeeltelijk verlamd geraakt, is slecht verstaanbaar en loopt moeizaam. Zijn enige uitstapje is de gang naar het winkelcentrum.

Velen zullen hem wel gepasseerd zijn op weg naar de kassa. Door het Sociaal Wijkteam is ons gevraagd een vrijwilliger voor hem te zoeken die af en toe een kop koffie met hem drinkt. Als we na even zoeken een geschikt iemand vinden wordt deze met slagroomgebak ontvangen. Meneer blijkt al weken niemand te hebben gesproken.

Op de Daalseweg in Oost woont Karin. Ze is 45 jaar en heeft een aangeboren handicap waardoor ze afhankelijk is van een rolstoel. Ze zit veel binnen want kan niet zelfstandig op pad. Als haar tablet het begeeft belt ze ons. Of we Anton kunnen vragen om met haar naar de belshop in de stad te gaan. Als ik Anton aan de lijn heb reageert hij enthousiast. Hij helpt Karin wel vaker maar heeft haar nu al een tijd niet gezien. Hij kijkt er naar uit en zal contact met haar opnemen.

De telefoon gaat. Het is Hannie Schipper van de Kometenstraat in Heseveld. Of we al iemand hebben gevonden om met haar buurman een wandeling te maken en een boodschap te doen. Meneer heeft dementie in een ver gevorderd stadium en het begint de buurvrouw, die wel drie keer per dag even bij hem binnenloopt om te zien of hij wel goed eet en drinkt, een beetje boven het hoofd te groeien. We moeten meteen aan Paul denken. Woont die niet een straat verderop? Misschien kan hij eens binnenlopen. Vrijwilliger Hans Vink uit Lindenholt belt ons om te laten weten hoe het gaat met 'zijn klantjes'. Hij bezoekt wel vier hulpvragers in verschillende delen van Nijmegen om

met hen afzonderlijk eens in de twee weken te gaan fietsen. Hij geeft aan dat de vrouw van een van hen wel een luisterend oor kan gebruiken. Als mantelzorger begint ze behoorlijk overbelast te raken. We beloven snel contact met haar op te nemen. Zelf zegt hij binnenkort weer ruimte te hebben voor nog een cliënt, bij voorkeur met dementie, want dat is zijn oude vakgebied.

Ik ga naar de Meijhorst vandaag. In een flat vijf hoog woont mevrouw Cornelissen. Een intelligente vrouw van 89 jaar oud die erg van de natuur houdt. Sinds ze hier is komen wonen, komt ze nergens meer. Ze is slecht ter been en kan alleen naar de winkels, de stad of de Ooijpolder als iemand haar brengt. Omdat ze onlangs verhuisd is, kent ze buiten haar dochter niemand. En ze vraagt niet graag om hulp.

In iedere straat en wijk van deze stad wonen mensen die in stilte op hulp wachten. Mensen die het niet makkelijk vinden om erom te vragen, of die de weg niet weten of die denken dat een ander de hulp vast harder nodig heeft. Gelukkig zijn er ook in elke buurt nog mensen te vinden die, ook vaak in stilte, bereid zijn een van deze hulpvragers te bezoeken, een spelletje te spelen, een krant voor te lezen, te koken of een boodschap te doen.

Hulpdienst Nijmegen is er om deze hulpvragers en helpers samen te brengen en zo verbindingen tot stand te brengen die vaak heel bijzonder en waardevol zijn. Ken je iemand of ben je iemand die hulp kan gebruiken, of heb je zelf wekelijks een paar uurtjes over om hulp te geven? Bel ons dan. Hulpdienst Nijmegen, (024) 322 82 80 (9-12 uur maandag tot en met vrijdag) of mail: hulpdienst@hulpdienstnijmegen.nl.

Tekst: Lieneke Rietdijk, coördinator Hulpdienst Nijmegen. Foto: Ellen Wissink

UITGEPROBEERD

Het wegdek van de Staddijk ligt er nu mooi bij zonder kuilen en scheuren, lekker glad en een stuk comfortabeler en veiliger voor de fietsers.

Ja, er zijn verkeersremmende maatregelen genomen door middel van drempels. Niet 100 procent glad dus, maar die werken wel degelijk bij het gemotoriseerd verkeer, zo hebben onze testritten uitgezeten. Natuurlijk ook hier: *uitzonderingen daargelaten*. Maar we kunnen niet de hele wereld aanpassen voor uitzonderingen. Ook is goed merkbaar dat het nieuwe asfalt veel stiller is. De dank is er voor wijkregisseur Maryse Slingerland die dit samen met haar collega's uit het onderhoudsbudget geregeld heeft. Inmiddels is de Staddijk weer voor alle verkeer opengesteld.

Voorrang verlenen

Bij de entree van de sportvelden (parkeerplaats van onder andere de hockeyclub HCQZ) en het Wout Wagtmanspad (fietspad naar het Berendoncktunneltje) is de voorrangssituatie afwijkend van een 30-kilometerzone*. Hier moet komend van de parkeerplaats bij de sportvelden en wanneer je van het Wout Wagtmanspad de Staddijk opgaat voorrang verleend worden. Dit is gedaan omdat door de bomen het zicht op het overige verkeer beperkt is.

* In een 30- of 60-kilometerzone heeft verkeer van rechts voorrang.

Tekst en foto: Peter Saras

CORONAREGELS GEMEENTE

Wijkcentra

De wijk- en jongerencentra zijn open. Hier gelden wel aangepaste regels:

- U moet een mondkapje op.
- Er mogen maximaal 30 personen in een ruimte zitten, in groepjes van 4. De personen in een groep van 4 moeten 1,5 meter afstand houden. Groepjes mogen niet samen binnenkomen en weggaan.
- De horeca in de wijk- en jongerencentra is gesloten. U kunt hier dus ook niet eten. Bij een aantal wijkcentra kunt u misschien wel een maaltijd afhalen. U kunt dit navragen bij de vrijwilligers in het wijkcentrum.
- Er is geen vrije inloop. U kunt dus alleen een wijk- of jongerencentrum binnenlopen, als u een afspraak heeft of meedoet aan een activiteit.
- Op dit moment is nog niet bekend of huurkosten bij annulering worden terugbetaald of kwijtgescholden. Zodra er meer duidelijk is over nieuwe steunmaatregelen melden wij dit op deze pagina.
- Koren mogen repeteren in wijkcentra op dezelfde manier als ze de afgelopen weken hebben gedaan.
- Yogalessen in wijkcentra mogen doorgaan, als de deelnemers met maximaal 4 personen bij elkaar zitten. Als er meerdere groepen in dezelfde ruimte zijn, moeten deze 1,5 meter afstand houden.

Kinderen en volwassen (professionals en amateur)kunstbeoefenaars mogen kunst beoefenen, repeteren en optreden. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor andere activiteiten 'binnen' en 'buiten'. Dus:

- Binnen: maximaal 30 personen per zelfstandige ruimte en in groepjes van maximaal 4 personen. De groepjes moeten op 1,5 meter afstand van elkaar bezig zijn en mogen niet door elkaar lopen. Binnen een groep moet men 1,5 meter afstand houden, voor zover dit kan. Bij acteurs en dansers (zowel professionals als amateurs) is dit niet altijd mogelijk. Ook mogen deze groepjes de zaal niet samen binnenkomen en verlaten.
- Buiten: groepjes van maximaal 4 personen. De deelnemers binnen een groep moeten 1,5 meter afstand houden, voor zover dit kan. Bij acteurs en dansers is dit niet altijd mogelijk. De groepjes mogen niet door elkaar lopen en niet samen het terrein oplopen en verlaten.

Speeltuinen, kinderboerderijen en Triavium

De gemeente Nijmegen is eigenaar van de gemeentelijke speeltuinen, drie kinderboerderijen en IJsbaan Triavium.. Bij de speeltuinen moet u reserveren, bij de kinderboerderijen moet u zich registreren. Denk ook aan de maatregelen als u hierheen gaat.

- Speeltuinen Brakkefort en De Leemkuil zijn open. U moet wel reserveren. Er wordt gewerkt met bloktijden. De horeca in de speeltuinen is gesloten.
- De kinderboerderijen zijn open. U moet zich bij binnenkomst registreren. Vol is vol. De gemeentelijke kinderboerderijen zijn Kobus, 't Boerke en Lindenholt.
- IJsbaan Triavium is open. U moet wel reserveren. Er wordt gewerkt met bloktijden. De horeca in Triavium is gesloten.

Tekst: gemeente Nijmegen

ALZHEIMER CAFÉ WEER DICHT

In verband met de nieuwe coronamaatregelen moeten de Alzheimer Cafés in het hele land de deuren weer sluiten. Dit geldt in ieder geval voor de maanden oktober en november.

De werkgroep vond het niet meer verantwoord en ook Alzheimer Nederland heeft dit besluit genomen met het oog op de veiligheid van de bezoekers en van de vrijwilligers die in het Alzheimer Café werken. Dit betreft de hele regio Nijmegen, dus ook Dukenburg en omgeving.

In september was het Alzheimer Café weer voorzichtig geopend en waren er 24 geregistreerde personen aanwezig. Maar nu moeten we de deuren door het verhoogde risico op besmetting toch weer sluiten.

De werkgroep zal proberen de geïnteresseerden via een nieuwsbrief op de hoogte te houden en contact te houden met de bezoekers. Hiervoor kan iedereen zich ook opgeven door een mailtje te sturen naar robeerst@alzheimervrijwilligers.nl.

Er wordt ook gewerkt aan een nieuwe aflevering van het Alzheimer Café op de regionale tv.

Tekst: Jo Robeerst, Alzheimer Café Dukenburg en omgeving

Interview met een CAREGiver van Home Instead Thuiservice Nijmegen

Mijn nieuwe klant was een mevrouw met dementie die niets van ondersteuning wilde weten. Ze kon immers alles nog zelf. Maar vooruit, ze wilde wel een keer kennis met mij maken als we maar niet dachten dat ik haar ergens mee zou kunnen helpen. Ze bekeek mij argwanend en nee, ik mocht niet in die stoel gaan zitten, want dat was háár stoel. Na een kwartier vond ze het wel genoeg en kon ik gaan. Toen ik vroeg of ik nog een keer terug mocht komen zei ze: 'Liever niet, maar ja, anders begint mijn dochter weer te zeuren.' De keer daarop vond ze het nog steeds niets maar ik mocht wel wat langer blijven en zelfs een spelletje met haar spelen. Langzaam leek ze zich erbij neer te leggen dat ik regelmatig kwam maar echt blij leek ze niet en het maakte mij wel wat onzeker. Tot die keer dat ze, toen ik al bij de deur stond om weg te gaan, tegen mij zei: 'Ik wou dat jij mijn zus was.' Ik was van ontroering even stil en daarna ging het iedere keer een beetje beter.

Spreekt bovenstaande jou aan en zorg jij graag voor ouderen, ook al heb je geen zorgopleiding? Dan zien we jouw sollicitatie graag tegemoet via onze site. <https://www.homeinstead.nl/nijmegen/nijmegen/vacatures/> voor nadere info kan je bellen op het nummer (024) 373 07 16.

THEO VERMEER: HERFST IN PARK STADDIJK

SAMEN ONGEWENST GROEN TE LIJF

Rineke en Gerrit de Groot

Dukenburg is op plekken een groene oase. Tussen al dat moois rukken ongewenste indringers op: invasieve exoten zoals de Japanse duizendknoop, de reuzenberenklauw en de reuzenbalsemien. De afdeling Groenbeheer van de gemeente Nijmegen bindt de strijd aan. Sinds kort is daarbij ook een rol voor bewoners weggelegd.

Het is 'uur u' volgens Thijs Oude Nijhuis, kwaliteitsbeheerder groen. Landelijk kampen gemeenten op steeds meer plekken met invasieve exoten, ofwel planten die hier niet van nature voorkomen en kunnen woekeren bij gebrek aan natuurlijke vijanden. Het probleem speelt zich niet alleen bovengronds af. 'Met name de Japanse duizendknoop heeft een sterk massief wortelgestel dat schade kan veroorzaken aan zwakke funderingen, leidingen en verhardingen.

Gelukkig staat de techniek niet stil en zijn er inventieve methodes bedacht om de plant te lijf te gaan.'

De opletende passant viel deze zomer wellicht de bloemenpracht op van diverse omheinde plekjes vlak bij het voormalige tolhuisje aan de Van Rosenburgweg. Thijs: 'Hier hebben we de duizendknoop uitgegraven en is de grond met een grote zandbakzeef gecontroleerd op wortelstukjes. Een kleine flinter kan al genoeg zijn om de plant opnieuw te doen ontkiemen. Na het zeven hebben we een bloemrijk kruidenmengsel ingezaaid. Het resultaat stemt hoopvol.'

Proef met zuren

De zeeftechniek is nogal intensief en leent zich bijvoorbeeld niet voor plekken waar je de duizendknoop heel gericht wil bestrijden. Onder meer in de Weezenhof is dit jaar daarom een proef met biologische zuren gestart, vertelt Thijs. 'Op een stuk grond van ongeveer 20 m² in de 67e straat is in etappes vloeistof geïnjecteerd. Het zuurmengsel is 100% biologisch zonder chemicaliën. We testen of de wortellaag daarmee verdwijnt. Ook deze proef lijkt effectief.'

Brigades

Zeven en zuren werpen dus hun vruchten af. Daarnaast wordt in de strijd tegen invasieve exoten in Nijmegen sinds kort een nieuw 'wapen' ingezet: bewoners! In het Broeder Koenraadpark in Hatert ondertekenden zogeheten 'invasieve exoten-brigades' onlangs een participatiecontract met de gemeente. 'Het idee achter de brigades is dat bewoners bepaalde plekken in hun directe omgeving in de gaten

houden en beheren', legt Thijs uit. 'Ze maken melding van ongewenste exoten of grijpen zelf in. Die extra ogen en groene vingers in de wijk kunnen we goed gebruiken!'

In Dukenburg zijn onder anderen Gerrit de Groot en zijn vrouw Rineke actief. 'Wij letten vooral op de reuzenberenklauw. Die vind je onder meer langs het kanaal en bij de vijver achter Hara in Meijhorst', zegt Gerrit. Het sap van de reuzenberenklauw kan brandwonden veroorzaken. Gerrit en Rineke kijken daarom goed uit. 'We gebruiken een speciale schop om de wortels diep weg te kunnen steken. Zo voorkomen we dat de plant uitzaait.'

Tref je Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw of reuzenbalsemien in de openbare ruimte? Geef 't door via de Meld & Herstelapp. Zie <http://invasieve-exoten.nl/> voor beeldmateriaal van de planten. Interesse om ook een stukje groen te beheren of je aan te sluiten bij een invasieve exoten-brigade in je buurt? Neem voor meer informatie en om aan te melden contact op met wijkregisseur Maryse Slingerland: m1.slingerland@nijmegen.nl

---

Samen maken we Dukenburg

Dagelijks zetten veel mensen de schouders onder Dukenburg. Dat verdient een podium. Op deze pagina's presenteert de gemeente Nijmegen een mix van persoonlijke verhalen, opvallende ontwikkelingen en handige informatie.

NIEUW WINKELCENTRUM TEKENT ZICH AF

De herinrichting van winkelcentrum Meijhorst is in volle gang. Terwijl het bestaande winkelgebied gedeeltelijk ontmanteld wordt, is het grondwerk voor de Lidl verricht en krijgt het nieuwe onderkomen voor Albert Heijn zienderogen gestalte. Projectleider namens de gemeente is Mark Vermeulen. Hij is tevreden met het verloop van de werkzaamheden.

De uitdrukking 'verbouwen terwijl de winkel openblijft' gaat in het groot op voor de herontwikkeling van winkelcentrum Meijhorst. Dat was vooral in fase 1 – de aanleg van parkeervoorzieningen en straatverlichting aan de oostkant - soms best lastig, legt Mark uit. 'Het spreekt voor zich dat je 't liefst aan de slag gaat op maagdelijk terrein, waar een bouwer vrij spel heeft, leidingen net niet verkeerd liggen en je niets of niemand hindert. De aanpak van de buitenruimte tussen het huidige winkelcentrum en de Meiberg was vooral in het begin passen en meten, soms met gekrioel van mensen en auto's, maar het is gelukt. Er zijn geen rare dingen gebeurd. Zelfs de wekelijkse vrijdagmarkt vond gewoon doorgang.'

Aanspreekpunt

Mark is sinds 2007 als projectleider werkzaam bij de gemeente Nijmegen. Wat er bij zijn werk komt kijken? 'Simpel gezegd ben ik het aanspreekpunt van de gemeente

bij uiteenlopende vragen van betrokkenen. Ik hou me bezig met civieltechnische zaken, maar ben vooral veel in gesprek, met aannemers, ondernemers en bewoners. Mijn taak bestaat eruit eventuele problemen op te lossen.' Mark vangt het gros van de vragen zelf af. Lukt dat niet, dan benut hij expertise van collega's. 'Met ruim dertien jaar ervaring ken ik de weg binnen de gemeente inmiddels goed en weet ik de juiste lijntjes te leggen.'

Dynamiek

Voor Mark is geen dag hetzelfde. Niet verwonderlijk als je weet dat hij meestal zes projecten tegelijk draait. Zo heeft hij momenteel ook de herinrichting van de St. Annastraat en de ontwikkeling van NYMA/Vasim in zijn portefeuille. Ieder project heeft een eigen dynamiek en mate van complexiteit. Mark. 'Het project aan de St. Annastraat is verkeerstechnisch een grote uitdaging. Bij 'de nieuwe Honig' draait het weer meer om contact met

ondernemers die zich daar willen vestigen.' Hoe hij tussentijds de herontwikkeling van winkelcentrum Meijhorst beoordeelt? 'Al met al vind ik dat het project aardig goed verloopt. De eerste resultaten zijn zichtbaar en de bouw ligt op schema. Vóór de bouwvak is al het werk gedaan. Verder kunnen we vragen afdoende beantwoorden. Het helpt natuurlijk ook dat mensen blij zijn dát er iets gebeurt. Aan tijdelijke overlast vanwege de bouw wordt dan niet zo zwaar getild.'

Teksten Wijkmanagement Dukenburg - gemeente Nijmegen
www.facebook.com/NijmegenDukenburg

Foto's ©Jacqueline van den Boom

Op zoek naar een kleinschalig kinderdagverblijf? Kom een kijkje nemen bij KINOP Kasteel!

Maak een afspraak voor een rondleiding via
www.kinopkasteel.nl of bel 024 378 93 48

Wij hebben:

- geweldige speelruimtes
- aparte babygroep
- gezonde voeding
- leerzame activiteiten
- en de allerleukste leidsters!

Centraal gelegen t.o.v.
Weezenhof, Meijhorst,
Tolhuis, Vossendijk,
Grootstal en Hatert.

Kinop Kasteel
Zijpendaalstraat 7
6535 PS Nijmegen

024 378 93 48
kasteel@kinop.nl
www.kinopkasteel.nl

Richt uw woning mooier in met Wennekers Nijmegen

WENNEKERS
NIJMEGEN

Groenestraat 2A Nijmegen
(hoek St. Annastraat)
T: (024) 356 01 04
E: info@wennekers-nijmegen.nl

Gordijnen, zonwering, vloeren ...en meer

www.wennekers-nijmegen.nl

Mensen
helpen?

Zorg of hulp
nodig?

Mensen
ontmoeten?

Een idee voor
de buurt?

Vragen
over regels en
papieren?

**STIP
DUKENBURG**
Wijkcentrum Dukenburg

Bel voor een afspraak
024-3502000
ma-vr
9.00-17.00

WWW.STIPNIJMEGEN.NL/DUKENBURG

@StipNijmegenDukenburg

Dehue

administratie- en belastingconsulent

Administratiekantoor Dehue
"het kantorencentrum"
Kerkenbos 1103b
6546 BC Nijmegen

Telefoon: 024-6637870
E-mail: info@dehue.nl
Internet: www.dehue.nl

Al 25 jaar het betaalbare adres voor uw boekhouding, jaarrekening, salarisadministratie, belastingaangifte, toeslagen, budgetbeheer en overige financiële aangelegenheden.

10 jaar

Terre des Hommes Nijmegen

Hartelijk dank voor uw hulp bij ons streven naar een wereld zonder kinderuitbuiting!

Dankzij uw hulp kunnen wij nu al 10 jaar lokale projecten financieel ondersteunen. We blijven door gaan, blijft u helpen?

Graag tot ziens in onze winkel!

Terre des Hommes Nijmegen
Malvert 70-21

MA/DI/WO/ZA 12.00-16.00 UUR
DO EN VR 10.00-16.00 UUR

'LOS GEBIT NIET MEER VAN DEZE TIJD'

- gratis en vrijblijvend advies
- voor klikgebit
- voor reparaties
- vergoeding zorgverzekeraar

Implantaten kunnen dé oplossing zijn!

BEL: 024 34 309 86

Tandprotheticus Peter Marsman

Lid organisatie van
NederlandseTandprothetici

TANDPROTHETISCHE PRAKTIJK
DUKENBURG

Aldenhof 70-02 • Nijmegen • 024 - 343 09 86
HKZ-gecertificeerd • www.jouwgebit.nl

Nostalgie: het bruggetje in het zuidelijke deel van de Geologenstrook in 2008 (Foto: René van Berlo)

INGANG

ftz FYSIOTHERAPIE TOLHUIS-ZWANENVELD

In goede handen voor o.a.:
Sportfysiotherapie, (Long)
Revalidatie, Taping, Diabetes,
Hart en Vaataandoeningen en
Overgewicht

Bij ons nu ook in goede handen
voor: Dry-needling

En kijk ook op onze Facebookpagina.

Adressen: Zwanenveld 90-80G+H, 6538 SC Nijmegen
en Tolhuis 33-09, 6537 NH Nijmegen

Telefoonnummer: 024-3443638

Mailadres: info@fysiotherapie-ftz.nl

Aangesloten bij COPD- en Claudicatio-netwerk

ZONNECENTRUM DUKENBURG

Ontspannen, Genieten en Bruin worden

Telefoonnummer: 024-3444607

Bij Winkelcentrum Dukenburg. Voorbij de AH en Blokker het
winkelcentrum uit en u komt bij de hoofdingang. Ook kunt u ons
bereiken via de achterzijde (bij het voormalige postkantoor)

Orthodontistenpraktijk Dukenburg
voor kinderen en volwassenen

Trots
op je
lach

Persoonlijke benadering

Snel een afspraak

Perfekte locatie

www.orthodukenburg.nl

024 3440837

ADVOCATENKANTOOR BOS

mr. B.F.M. Bos

advocaat & belastingkundige sinds 1983

Zwanenveld 9080

6538 SC Nijmegen

024-3451144

advocatenkantoorbos@planet.nl

voor advies, bemiddeling en procederen bij:

(echt)scheidingen, huurzaken, arbeidszaken, belastingzaken,
uitkeringen, erfenissen, contracten en andere conflicten

1e gesprek (half uur) gratis

